

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENECEC

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Konkordat z Nemčijo

Kardinal državni tajnik Pacelli in nemški podkanceler Papen sta v četrtek zvečer, kakor se glase uradna poročila, podpisala konkordat sv. stolice z Nemčijo, čigar vsebina bo objavljena danes popoldne in sicer istočasno v Rimu in Berlinu. Za podrobnejša določila konkordata vlada v cerkvenih in političnih krogih splošno zanimanje, ker dosedaj v glavnem vemo o njem le ono, kar nam je povedal ob par prilikah Papen, ki je konkordat po smernicah svoje vlade tudi parafiral.

Predvsem gre tu za državni konkordat, ki bo obvezen za celo nemško državo, torej ne kakor so bili dosedanja konkordati, ki jih je Cerkev sklenila s posameznimi deželami, Bavarsko, Prusijo, Badenom itd. Vsekakor bodo z novim državnim konkordatom dosedanja deželni konkordati odpravljena in odpovedani. Papen je tudi napovedal, da bo novi državni konkordat vseboval listo katoliških društev in organizacij, katere edine bodo v novih razmerah smele v smislu katoliške akcije še delovati. Naj je bila kakšna katoliška organizacija še tako važna in za pozitivno vzgojo naroda zaslužna, vseeno bo morala prenehati s svojim delovanjem, ako na konkordatni listi ni navedena. Iz Papenovih izjav bi se tudi dalo sklepati, da bo ustanovitve novih katoliških organizacij zelo otežena, če ne naravnost nemogoča.

Marsikdo se bo vprašal, kako je vendar mogoče, da sklepa Vatikan z Nemčijo takšen konkordat, ki je v primeri s prejšnjimi, do sedaj obstoječimi s posameznimi nemškimi deželami, dokaj n. ugodnejši. To vprašanje je bilo takoj po parafiranju marsikje v mednarodni javnosti načeto. Pisci o tem predmetu so opozarjali na nešteta brutalna preganjanja, katerim so v Hitlerjevem carstvu izpostavljene katoliške organizacije, duhovščina in Cerkev sama. Drugi, ki so pogodbili med Vatikanom in Nemčijo sicer naklonjeni, pa smatrajo, da morda ni bil dobro izbran čas, da sklene Rim pogodbo s Hitlerjevo vlado par dni pozneje, ko sta bili razpuščeni obe močniji katoliški politični organizaciji nemških katoličanov, to je Centrum in Bavarska ljudska stranka. Vsaj nekateri katoličani bi korak Vatikanu utegnili napak tolmačiti.

Gotovo so o tem mogoča različna mnenja. Zdi se pa, da je Vatikan ravno radi tega, ker je protikatoliško zadržanje vladajočih nacija postalo vedno bolj grozeče, pohitel s konkordatom iz enostavnega razloga, da reši, kar se sploh da rešiti. Ko bi se Hitlerjeva stranka v versko političnih zadevah zaletela do skrajnosti, bi bila mnogo težja pogajanja tako za Vatikan, ker bi moral zahtevati obsežnih reparacij, kakor tudi za nemško vlado, ki bi težko utrpela umik in vsako, tudi navidezno ponižanje. Razven tega pa more vrstiti Cerkev svoje nadnaravno poslanstvo, ki ji je poverjeno od njegovega božjega Ustanovitelja, mnogo lažje, ako so pravni odnosi med Cerkvijo in posvetno oblastjo jasni in pravno urejeni. Doslej je bil pravni odnos med državo in Cerkvijo v Nemčiji reguliran s poedinimi deželnimi konkordati. Ti konkordati pa niso vsi enako ugodni in precizni. Tako je na pr. bavarski konkordat za katoličane jako ugoden in dalekosežen, med tem ko konkordat s Prusijo vsebuje le nekaj okvirnih postavk. Treba je tudi upoštevati, da je weimarska ustava, pri kateri je bistveno sodeloval tudi katoliški Centrum, zelo širokogrudna in liberalna, načelno priznavajoč vsem verstvom svobodo in samostojno samoupravo. Končno so imeli katoličani močno oporo v mnogih katoliških strankah, v Centrumu in Bavarski ljudski stranki, ki sta vodili Cerkev prijazno politiko in politično garantirali nedotakljivost versko-cerkvenih zakonov. Teh strank danes ni več, njihovi voditelji pa so večinoma v ječah. Weimarsko svobodoljubno ustavo bodo danes ali jutri narodni socialisti po lastnih izjavah temeljito spremenili in prikrili svojemu pojmovanju državljan-skih »svobod« tako, kakor jih oni razumevajo. Prejšnje avtonomne dežele so degradirane v province, čijih oblastva se za obstoječe konkordate sploh ne zmenijo, minister za bogocastje v pretežno katoliški Bavarski je celo protestant! Državna vlada pa more odkloniti vsako intervencijo, ker državnega konkordata doslej ni bilo, za obstoječe deželne konkordate pa misli, da je ne vežejo.

Takšno cerkveno-politično pravno stanje nemških katoličanov je tem nevarnejše, ker je pri sedanjem razpoloženju vladajočih nacionalistov pričakovati, da se bo pravni položaj Cerkev v Nemčiji morda še poslabšal. V mnogih katoliških krogih v inozemstvu ne izključujejo tudi najhujšega, celo krvavega preganjanja katoliške Cerkev v Nemčiji.

Zato se ne smemo čuditi, ako je bil od Papena ponudeni državni konkordat v Rimu ugodno sprejet. Čisto gotovo pa se v Vatikanu ne vdajajo pretiranam nadam in se računa tudi z možnostjo, da konkordat niti v teh skromnih oblikah ne bo izveden. Toda Cerkev si ni mogla nakopati občila, da ponudene pogodbe ni hotela sprejeti, kar bi Hitler vzel za povod še brutalnejšega preganjanja katoličanstva. Zato je Cerkev podpisala konkordat — ki cerkvenim krogom vsekakor ne nudi mnogo veselja in zadoščenja — pač v upanju, da nemški katoličanom v stiski sedanjih in bodočih dni vsaj nekoliko pomaga. Bog daj, da bi se to upanje izpolnilo! Chi vivra, verrat!

Zagrebska vremenska napoved: Stalno z naraščajočo oblačnostjo, toplo.

Dunajska vremenska napoved: Zapadne severne Alpe: Vedno bolj oblačno, lepo vreme bo vedno bolj ogroženo po zapadnih vetrovih. Večja verjetnost neviht. — Vzhodne Alpe: Najbrž še večinoma jasno in vroče, krajevne nevihte. — Drugod pa bo polagoma vedno bolj oblačno s toplimi nevihtami. Trajanje lepega vremena je do jutri zvečer mogoče, vendar pa ne več gotovo.

Angleži zopet pogrevajo vprašanje revizije

Nepričakovane intrige proti politiki Francije

Francoska diplomacija na delu, da pritegne Italijo in Rusijo

Pariz, 21. julija.

Francoska javnost je jako vznemirjena zaradi čudnega obnašanja, ki ga kažejo angleški krogi, ki so naenkrat začeli pakt četvorice, ki je bil 15. t. m. v Rimu podpisan, na jako čuden način tolmačiti.

Pakt naj prepreči italijansko-nemško vodstvo Evrope

Francozi nikakor ne pretiravajo pomena tako zvanega Mussolinijevega pakta. Oni dobro vedo, da s tem paktom ni konkretno rešeno še nobeno vprašanje, ki se tiče utrditve miru v Evropi. Štirje kratki členi tega pakta ne določajo bistveno ničesar drugega kakor to, da se Anglija, Francija, Italija in Nemčija obvežejo, da se bodo skupno posvetovale o vseh vprašanjih, ki se tičejo njih, posebno pa o onih, ki imajo za predmet ohranitev in utrditev miru na svetu. Da bodo ta posvetovanja dovedla do pozitivnih rezultatov, zato so sklenile štiri velesile, da ase vsaj deset let nobena od njih ne bo posluževala oborožene sile, da reši katerikoli mednarodni konflikt.

Konkretno torej ni še ničesar rešeno in se bodo šele sedaj začeli med evropskimi velesilami razgovori, kako na konkreten način ozdraviti bolno Evropo. Francozi si čisto nič ne prikrivajo, da ima pakt veliko negativnih strani: da med velesilami ni nobene slovanske države, da odpira pakt vrata onim, ki bi radi dosegli revizijo versaillske mirovne pogodbe ali pa vsaj resno diskusijo o tem vprašanju, in da je pakt od Francije precej odbil Poljsko.

Vendar pa ima Mussolinijev pakt tudi več jako pozitivnih postavk. Zasigurana je neodvisnost Avstrije, ustvarjena je podlaga za sodelovanje Italije in Francije v srednji Evropi in na Balkanu in predvsem je pričakovati od njega izboljšanja odnosov med Italijo in Jugoslavijo, glede česar se francoski politiki splošno udajajo nadi, da se bodo med Italijo in Jugoslavijo likvidirala vsa sporna vprašanja. Glavni plus tega pakta pa Francozi vidijo v preprečenju nemško-italijanske hegemonije v Evropi.

Italija naj se pritegne k sodelovanju s Francijo

More se reči, da je bil to glavni motiv, da se je Daladier začel resno pogajati z Mussolinijem in da se je Jouvencel tako zelo prizadeval, da se pakt sklene in podpiše. Danes ni prav nobenega dvoma več o tem, da si je Francija zasigurala od Italije obljubo, da revizionističnih težejih Nemčije in drugih držav ne bo podpirala, oziroma, da jih vsaj ne bo podpirala v protislovju z obvezami, ki sledijo iz versaillskega pakta. Francija je zato tudi podpirala akcijo za vzhodni pakt, v katerem se je Rusija izrecno postavila na stališče versaillske mirovne pogodbe in se obvezala, da ne bo dopustila nobene nemške akcije proti Poljski, pa tudi ne drugih poizkusov, da se spremeni sedanje teritorialno stanje v Evropi. V kratkem se pričakuje, da se bo med Francijo in Rusijo sklenila prava alianca, kakor je obstajala pred vojno, s čimer bodo revizionistične težnje popolnoma odrezane pri korenini. Italija sicer ne bo vodila protinemške politike, se je pa na vsak način odrekla protifrancoški politiki v srednji Evropi in Balkanu in bo skušala izboljšati svoje odnose z Jugoslavijo predvsem radi tega, ker ji tu Nemčija dela na gospodarskem polju veliko konkurenco. Iz vseh teh razlogov so v Parizu, kar se tiče pakta štirih, precejšnji optimisti.

Anglija se boji francosko-italijanske zveze

Ta optimizem pa je bil v zadnjem hipu zelo poparjen po čudnem obnašanju angleškega časopisa. Zdi se, da se angleški kabinet prav nič ne navdušuje za intimno sodelovanje med Italijo in Francijo, ki ga Francozi pričakujejo. To je stara angleška politika, ki se sedaj boji francosko-italijanske prevlade na kontinentu, in je zato naenkrat začela zopet proti vsakemu pričakovanju podpirati Nemčijo. Skoro vsi angleški listi so kakor na povelje začeli pogrevati vprašanje revizije evropskih meja, kakor da bi pakt četvorice pomenil važen korak na tej poti. »Manchester Guardian«, ki je zadnje čase naravnost besnel proti Hitlerjevi Nemčiji, naenkrat trdi, da je izvajanje pakta nemogoče, ako se ne korigirajo versaillske pogodbe v korist Nemčije. Temu ne posvečajo pozornosti samo listi desnice, ampak tudi levica in v prvi vrsti organ ministrskega predsednika Daladiera »Republique«.

Simon pogreva revizijo

Največjo senzacijo pa je zbudila vest »Journala de Geneve«, ki prinaša neke zelo vznemirjajoče izjave angleškega zunanega ministra Simona, preden je odpotoval na križarjenje ob južni Ameriki. List trdi, da je Simon izjavil, da podpis pakta četvorice pomeni začetek mednarodne akcije za revizijo mirovnih pogodb. Najprej bo treba urediti vprašanje meje med Nemčijo in Poljsko, drugo aktualno vprašanje pa je, da se popravijo meje Madjarske. Po Simonovem mnenju se je pakt štirih

sklenil zato, ker je paragraf 19 pakta Zveze narodov, ki dopušča možnost revizije, praktično popolnoma iluzoričen.

V Parizu pravijo, da je ta vest točna, čeprav jo bo Simon brez dvoma demantiral. To izjavo je podal v sporazumu z MacDonaldom, ki je čisto obupan zaradi fiaska londonske gospodarske konference, ki pomeni obenem njegov oseben poraz. MacDonald bi se sedaj rad poskusil na polju revizije, da reši svoj prestiž.

Kaj bi Angleži radi: dogovor med Francijo in Nemčijo

V Parizu pa so nejevoljni tudi zaradi tega, ker je predsednik razorožitvene konference Henderson začel delati propagando za sestanek med Hitlerjem in Daladierom. V Parizu pravijo, da je tak sestanek popolnoma izključen, dokler bo Nemčija minirala naprej evropski mir. Kljub paktu štirih Hitler dela z vprav peklensko vztrajnostjo na to, da uniči svobodo Avstrije. Kakor hitro bi Nemci to dosegli, bi začeli svojo fenizvo proti Čehoslovski in drugim državam. Daladierova »Republique« pravi, da se to gibanje ne bo ustavilo, dokler ne bo prišla na vrsto tudi Alzacija in Lorena.

Francija hoče preje sporazum z Italijo

Iz tega se razvidi, da bi Angleži radi, da bi se Francija sporazumela prej z Nemčijo nego z Italijo, dočim je v interesu Francije, da se

Zasiguranje evropskega miru

Delo na alijanci med Rusijo in Francijo

Dohod francoskega poslanika v Moskvi Alphanda v Pariz pomeni najvažnejši mednarodni politični dogodek letošnjega leta. Alphandu, ki se bo kmalu zopet vrnil v Rusijo, bo sledil Litvinov, ki bo nadaljeval pogajanja s francosko vlado, za katera bo pripravil teren Alphand. Gre za sklenitev posebnega pakta med Rusijo in Francijo, ki bo zelo podooben pravi alijanci. Istočasno pa se namerava skleniti podooben pakt med Rusijo in Poljsko, ki imata dozdej samo pakt o nenapadanju, ter med Rusijo in Turčijo, ki sta tudi zaenkrat zvezani samo po paktu o nenapadanju, dočim bodo nove aliance imele pozitivna politična in gospodarska določila. Na ta način bi imeli pred seboj ogromno mrežo pogodb, in sicer pogodbe o nenapadanju med Rusijo in vsemi vzhodnimi državami, med katerimi je, kakor znano, tudi Jugoslavija, potem poseben pakt o nenapadanju med Poljsko in Rusijo ter tri politične pakte med Rusijo na eni, in Francijo, Poljsko in Turčijo na drugi strani.

Rusija se je vrnila k slovanski politiki

Znani nemški inženjer Basseches, stalni dopisnik dunajske »Neue Freie Presse«, ki že dolgo časa biva v Rusiji, objavlja nadvse zanimiv članek o popolnem preobratu politike ruskih sovjetov. Sovjeti — tako pravi nemški inženjer — so se vrnili k slovanski politiki bivšega carstva. Ne samo med skrivno rusko opozicijo, ki je demokratska in protinemška v principu, ampak tudi med ruskimi masami, se je protinemško razpoloženje silno ojačilo. Razume se, da je tega kriv v prvi vrsti Hitler, ki je v svoji knjigi »Mein Kampf« dal tako odkritega izraza svoji protislovanski in protiruski mentaliteti. Sovjeti so prišli do tega, da je boljše, ako se versaillska mirovna pogodba ne revidira, kakor če bi se revidirala v prid nemškemu imperializmu. Zaradi tega so se sovjeti postavili sedaj odkrito na stališče versaillskega pakta in ga branijo tudi v svojem oficielnem časopisu. Tako se je zgodil čudež, da je boljševiška Rusija postala konservativen faktor svetovne politike, ki garantira obstoječi status quo v Evropi.

Rusija garant miru v Evropi

Ta politika je jako posrečena, ker Rusije ni stala ničesar drugega, kakor Besarabijo, katere so se sovjeti popolnoma odpovedali, za kar so pa bogato odškodovani po političnem vplivu, ki ga zdaj sovjeti vršijo od Baltičkega do Črnega morja. Strah pred pohodom evropskega imperializma v boljševiško Rusijo je popolnoma izginil in je oprostil sovjetje škodljive psihoze, ki je v mnogih ozirih zelo škodljivo vplivala na njihovo notranjo politiko. S tem, da so sovjeti ustvarili popoln mir na svoji zapadni oziroma na evropski vzhodni meji, so naenkrat postali poleg Francije tako važen politični faktor Evrope, kakor je bila pred vojno carska Rusija. Rusija, ki garantira za evropski mir, je naenkrat rešena svoje izolacije in čaka samo na to, da jo juridično priznajo še one države, ki je do sedaj še niso.

Rusija bo sklenila posebne pakte tudi z MZ

Glede tega se v Moskvi žujejo zelo resni glasovi od merodajne strani, da se bodo kmalu skle-

prej sestaneta Daladier in Mussolini. Z Nemčijo je mogoče razgovor samo, ko se bodo notranje razmere v Nemčiji kolikor toliko konsolidirale. O problemih centralne Evrope in Balkana se morata poprej točno dogovoriti Francija in Italija, šele potem pride na vrsto Hitlerjeva Nemčija.

Nemčiji se ne sme preveč zaupati — tako pišejo tukajšnji listi — ne samo zaradi njene brezobzirne diktature in zaradi njene besne kampanje proti Avstriji, ampak tudi zaradi njenega tajnega oboroževanja. Nemčija izdeluje tanke, velike topove in letala ter organizira najvišji narodni obrambni svet, v delavskih taborih pa se vrši sistematična vojaška izobrazba. Tudi oficiozni »Temps« piše o tem, kar pomeni, da je stvar resna.

Torej že v začetku so se pokazale velike težkoče, ki jih vsebuje reševanje evropskih problemov v smislu pakta četvorice. Pakt bo rodil dobre sadove samo, če se francoski diplomaciji posreči, pritegniti Italijo popolnoma k sebi. V to je sedaj naperjena vsa delavnost francoske diplomacije, ki si pa hoče še prej zasigurati pravo in polno zavezanost Rusije.

Poincaré je zadovoljen s paktom

Pariz, 21. jul. tg. V »Excelsioru« izjavlja Poincaré, da je zadovoljen s paktom štirih velesil, pa tudi s tem, da se namerava Daladier med počitnicami sestati z Mussolinijem na Sredozemskem morju. Poincaré pa se ni hotel izjaviti o ljudeh, ki jih ne pozna, torej tudi ne o Hitlerju.

nile politične in gospodarske pogodbe z državami Male zveze, ki bodo dopolnjevale že obstoječo pogodbo o nenapadanju. V Pragi je v to svrhu že vse pripravljeno, dočim je v Belgradu in v Bukareštu treba premagati še nekatere ovire, ki pa niso bistvenega značaja. V tem smislu pa pomagata Rusiji tudi francoska in poljska diplomacija. Sploh je Poljska danes prvi in najvažnejši zaveznik Rusije. Zanimivo je tudi obnašanje Rusije napram Japonski. Zadnji konflikt z Japonsko, ki je nastal zaradi ribarjenja ob obalah Kamčatke, so sovjeti rešili na ta način, da so popolnoma desavuirali svoje lokalne organe, česar sovjeti, ki veliko držijo na avtoriteti oblasti, niso še nikoli storili. S tem pa sovjeti zasledujejo samo ta namen, da opozorijo Ameriko, kako nespametno bi bilo, če se ne bi sporazumela z Rusijo in je ne bi juridično priznala, ker ima Rusija vsak čas na razpolago japonsko prijateljstvo. In v resnici se govori, da bo USA Rusijo priznala še letos in sklenila s njo pakt.

Tajna pogodba med Poljsko in Rusijo

Berlin, 21. jul. »Germania«, glasilo ministra von Papena, je včeraj objavila poročilo o tajni pogodbi med Sovjetsko Rusijo in Poljsko, o kateri da je zastopnik sovjetskega komisarja za zunanje zadeve Krestinski poročal v moskovskem Politbiroju. Po tem paktu bi Rusija in Poljska podvzeli skupne korake v primeru, če bi se iz pakta četvorice izcimile posledice, ki bi kakorkoli ogrožale obe državi-podpisnici tega pakta. V posebnem protokolu, ki bo te dni podpisan v Moskvi, so določene smernice, po katerih naj bi se vodila skupna borba proti imperialističnim namenom in sovunističnim tendencam Nemčije. Po izjavah Krestinskega v Politbiroju bosta obe državi vodili proti Nemčiji oster gospodarski boj. Seveda so berlinski diplomateški krogi vest demantirali in izjavljajo, da jim ni ničesar znanega o tem dozdavnem tajnem paktu, ki da ga je »Germania« kar iz rokava stresla. Vendar kaže konsternacija merodajnih krogov v berlinskem zunanjem ministrstvu, da mora vsekakor biti na vesti nekaj resničnega. *

Stockholm, 21. julija. tg. Finska vlada je sklenila, da se tudi Finska pridruži pogodbi o nenapadanju, katero je sklenila Rusija s sedmimi sosednimi državami.

Gömbös zopet v Rimu

Budimpešta, 21. jul. tg. Ministrski predsednik Gömbös se bo prihodnji teden odpeljal v Rim, in sicer v spremstvu zunanega ministra Kanye. V političnih krogih sklepajo iz tega, da je to potovanje izredne važnosti. Bivanje Gömbösa v Rimu je določeno na tri dni.

Boljši časi na vidiku?

London, 21. julija. tg. Splošno se smatra za simptom, da se gospodarsko življenje dviga, ker so v Angliji dosegli dohodki pošte višek 10.79 milijonov funtov nad proračun, kar je največji presežek, odkar obstoja pošta.

Oster protihitlerjevski kurz v Avstriji

Zadeva pomazane osojske cerkve

Dunaj, 21. jul. tg. Najnovejši ukrep vlade proti hitlerjevem je zasilna naredba, po kateri se lahko pristajšem prepovedanih strank, torej posebno onim, kateri podpirajo narodne socialiste, brez posebnega svarila vzame obrtna koncesija. To bo veljalo predvsem za tiskarne in knjižarne.

Veliko razburjenje je nastalo na Koroškem, kjer je bil včeraj zaplenjen krščansko-socialni »Kärntner Tagblatt«, ker je kritiziral koroško deželno vladu, da je izpustila iz zaporov tri narodne socialiste, ki so osumljeni, da so pomazali cerkev

v Bodendorfu na Osojskem jezeru. Narodni socialisti so obdolžili župnika in cerkovnika, da sta sama pomazala cerkveni zid s kljukastimi križi. Sodišče je zato uvedlo preiskavo proti župniku in cerkovniku in so jima celo odvzeli odtiske prstov, radi česar so katoličani na Koroškem skrajno ogroženi. Dunajski heimwehrovskega večernika zahteva, da se mora celovški državni pravdnik kazensko premestiti, ker je radi te afere zaplenil »Kärntner Tagblatt«.

Rooseveltove socialne reforme

New York, 21. julija. tg. Vlada namerava postaviti blagovne in elekčne borce pod kontrolo, da se prepreči nepotrebna nihanja kurzov. Čikaška borza je že sama odredila, da razlike v cenah v enem borznem dnevu za 1 pušelj pšenice ne sme prekorajiti 18 centov, za 1 pušelj koruze pa 15 centov. General Johnson, šef urada za obnovo, sili na to, da se zvišajo meze, skrajša delovni čas in najamejo novi delavci, ker bo ameriško gospodarstvo stalo v 30—40 dneh pred hudo krizo, če veliko naraščanje cen ne bo v soglasju s primerno zvišano kupno močjo prebivalstva.

Washington, 21. jul. AA. Splošna in prastovoljna lista, ki jo je podpisal Roosevelt, pomeni nekakšno pogodbo med delodajalci in Rooseveltom. Po tej listini se delodajalci obvezujejo, da se bodo od 31. avgusta do 31. decembra t. l. ravnali po tehle določbah:

Otroci izpod 14 let se odpuste. Delo od 14 do

16 let trajaj maksimalno 3 ure. Nameščenici dobe 40 urni tednik kot maksimum, tovarniški delavci pa maksimalno 35 ur na teden. V nobenem primeru delavci ne smejo delati več ko 8 ur na dan. Magazini morajo biti najmanj 52 ur na teden odprti. Delodajalci o maksimalnem delu nameščenec in delavcev ne velja za podjetja in obrate z dvema delodajalcema v mestih izpod 2500 ljudi. Izjema je dovoljena le v mestih z živahno trgovino. Maksimalni tednik ne velja tudi za posebne industrije, ki pa morajo nadurno delo posebej plačati. Plače nameščenec naj znašajo tedensko 12 do 15 dolarjev, meze delavcev pa 14. Delodajalci se dalje obvezujejo, da ne bodo prodajali blaga po višjih cenah, kakor so bile 2. julija.

To listino industrije lahko nadomestijo z drugo, ki pa jo mora potrditi Roosevelt. To listino so poslali 5 milijonom nameščenecv za prošnjo, da jo podpišejo.

Post ponesrečil?

New York, 21. julija. I. Ameriški letalec Post, ki se nahaja na poletu okoli sveta, je po neki vesti iz Fairbanksa strmoglavil nad Aljasko. Podrobnosti o tej nesreči še niso znane. Letalec Post je snoči ob 15.30 odletel iz Habarevska na Aljasko. Meteorološka poročila so bila zelo neugodna, kljub temu pa se je Post dvignil. Pred odhodom je izjavil, da ne more čakati na zboljšanje vremena, ker hoče za vsako ceno potolči rekord poleta okoli sveta, ki ga je postavil leta 1930.

Letalec Matterna, ki je že v začetku meseca junija moral spustiti v zapadnem delu Sibirije in se nahaja sedaj isto tako na povratku

v Ameriko, se je moral spustiti 5 milj od Nome na Aljaski.

Ni ponesrečil, ampak je samo zablodil

New York, 21. jul. (a) Po najnovejših vesteh z Alaske je letalec Willy Post, ki ga v Ameriki imenujejo najhitrejšega človeka sveta, pri pristanku v Fairbanksu pokvaril letalo, sam pa je ostal nepokodovan. Bil je zelo nervozen in je pred pristankom 7 ur blodil nad Alasko. Post upa, da bo letalo popravil in da bo mogel nadaljevati in končati polet okrog sveta.

V Nemčiji nekaj ni v redu

Berlin, 21. jul. tg. Pruski ministrski predsednik Göring, ki je sedaj na dopustu na Syltu, je imel danes tajno konferenco s pravosodnim ministrom Kerrlom, z državnimi podtajniki pruskih ministrstev, z voditelji policije in tajne državne policije. O namenu sestanka se do sedaj ni poročalo, vendar se doznava, da je Göring prekinil svoj dopust in bo prišel v Berlin. Za jutri popoldne je sklicana izredna seja voditeljev SA in SS oddelkov v Berlinu.

Glasovi o konkordatu

Rim, 21. julija. Z. Iz Vatikana poročajo, da sedaj z Nemčijo sklenjeni konkordat ne bo vplival na veljavnost drugih konkordatov, ki so bili sklenjeni z Bavarsko in Prusko. Dalje v vatikanskih krogih naglašajo izreden religiozni značaj novega konkordata, ki je tako važen dokument, kakor ga Vatikan še ni podpisal izza časa reformacije. Konkordat ni značilen samo po idejni vsebini, temveč tudi radi praktičnih posledic.

Zitnega soorazuma ne bo?

London, 21. julija. Z. Redakcijski odbor, ki je bil postavljen od držav, ki so zainteresirane na izvozu žita in v katerem zastopa podonavski države Madjarska, je imel snoči sejo, ki je trajala dve uri. Kljub dolgotrajni seji pa se ni mogel doseči sporazum med agrarnimi in industrijskimi državami v vprašanju žita. Razgovori se bodo danes nadaljevali. Čuje se, da so evropske države pripravljene, da se zavežejo, da ne bodo povečale produkcije žita preko sedanjih količin, vendar pa odklanjajo druge zahteve agrarnih držav, posebno to, da zmanjšajo površino, ki je posejana s pšenico, kakor tudi znižanje taks za uvoz pšenice. Isto tako odklanjajo tudi sistem kontingentiranja.

Razkol v francoski socialistični stranki

Pariz, 21. julija tg. Vodstvo socialistične stranke je izdalo danes izjavo, v kateri odkrito grozi desnemu parlamentarnemu krilu z izključitvijo iz stranke, ker to krilo negira sklepe, ki so bili sprejeti na obnem zboru.

Stanje brezposelnosti

Zeneva, 21. julija. AA. V juniju je kazala brezposelnost tole sliko: Nemčija 5.039.512 brezposelnih (1932 v tem mesecu pa 5.582.220); Avstrija 320.955 (271.481); Velika Britanija v Severno Irsko 2.256.319 (2.821.840); Francija 314.150 (322.320); Italija 1.000.128 (968.446); Svobodna Irsko 63.296 (55.870); Švica 57.165 (41.798); Češkoslovaška 330.182 (487.228).

Letalska nezgoda

Pariz, 21. julija. tg. Pri Chalon sur Mere se je vojaško letalo zapletlo v električni vod visoke napetosti, se vžgalo in padlo v roko Suippe. Vsi trije potniki letala so bili ranjeni, vendar pa so jih že rešili.

Sicilska osveta

Rim, 21. julija. Z. V sicilski občini Ficara se je na tajni način zastrupilo sedem članov kmetske družine. Ko je prišel zdravnik, je ugotovil smrt. Obliži so izvršile takojšnjo preiskavo in aretirale člane neke druge kmetske družine, za katero mislijo, da je izvršila zločin.

Potres v Turčiji

Carigrad, 21. julija. AA. V okolici Smirne je bil močan potres. 20 oseb je ubitih. V Smirni sami so se porušile mnoge hiše. Potresni sunki še trajajo.

Nov rekord

Helsingfors, 21. jul. (a) Znani lahkoatlet Isoholo je postavil nov svetovni rekord v teku na 4 milje. Proga je pretekel v 19 minutah in 1 sekundi. Dosedanji rekord je postavil 29. januarja 1932 poljski tekač Kusocinski z 19 minutami 2,3 sekunde.

Henry de Jouvenel

Poskus političnega portreta

Pariz je edinstveno mesto v oblikovanju političnih alegorij. Težko bi vladal tisti, ki bi prisegel na francoski politični dogmatizem in po njem uravnaval maksime svoje politične ideologije. Če se iz dneva v dan prelivamo v različne kondratikije, je to le samo dokaz one sicer iskrene, toda politično tako platonske francoske mednarodne melanholije, ki je na vse strani radodarna z vsemi eliksirji evropskega humanizma, na trgu francoske notranje politike pa zmiraj v skladu s starodavno preizkušeno dogmo o francoskem političnem »bon sens«.

Henryja de Jouvenela sem imel priliko prvič opazovati na proštem trocaderskem kongresu l. 1931. Organiziral ga je takrat obnem z znanim angleškim pacifistom lordom Robertom Cecilom in z mladim ideologom angleške Labour Party Bakerjem, ki še danes kot osebnaj tajnik g. Hendersona predstavlja eno važnih gibal ženevskega razorožitvenega zasedanja. Takrat je razjarjena množica francoskih nacionalistov navallila na tribuno kongresa, v par sunkih s tribune pomedla nekaj ministrskih predsednikov, ambasadorev, senatorjev in poslancev s častnikarskimi mizami vred. Pacifist in nacionalist Henry de Jouvenel je takrat z odpeto kravato in skoraj da raztrganim obrazom zdrvel v svoj avto. Takrat je po njegovih izjavah utonila baje zvezda francoskega vodstva v zboru internacionalnega in pacifističnega bratstva. Francija da je zapustila tradicije političnega univerzalizma in zatajila svojo edino uspešno politično linijo.

Danes se g. Henry de Jouvenel vrača iz Rima v Pariz z najmočnejšim diplomatskim aktom, kar jih je ustvarila poveljna evropska diplomacija. Bodočnost svojega bodočega političnega mesianizma je zvezal s pogodbo z najmočnejšim nacionalističnim sistemom, kar jih danes nosi svetovna obla. Ustvaril je »pakt četvorice« v šestih mesecih, kakor je ob svojem nastopu službe v Rimu objubil, zasigural je Evropi mir za bodočih deset let evropskih spletih in zapletiljavev in znamenju izravnave nasprotij med drugo internacionalo in fašizmom, evropski kontinent pa razdelil tako elegantno, da Srednje Evrope in njenih težav diplomatov v bodoče ne bodo trebali obravnavati več brez rokavice ali pa z nevišnimi brazdami na čelu.

I.

Henry de Jouvenel računom francoske realne politike nikdar ni bil dobrodošla postavka. Pred leti je s svojo revijo »La Revue des Vivants« v francosko notranjo politiko začel rezati zanimive brazde, ki so bile nove; a ker niso bile originalne, v politiki političnega tribunstva ne morejo pomeniti mnogo. Mandarin dnevene politike, to se pravi vodja dobrih dela kakage izločene političnega naroda more biti samo tisti, ki v originalnosti svojih političnih koncepcij nosi tako skoraj da sigurno hipoteko vsaj za četrt stoletja bodočega političnega razvoja. V svoji reviji pa je g. Henry de Jouvenel zagovarjal najbolj nerodne novosti za razvoj francoske notranje politike. Zagovarjal je čudno sintezo med krščansko demokratsko internacionalo, ki jo predstavljajo v Franciji demokratični popolarji, z drugo internacionalo — vse vsled slutnje prednosti moderne socialne politike pred kulturnobojno misijo starih liberalcev tretje republike. V sled premočne potene dinamizma francoskega internacionalnega modernizma je zagovarjal modernizem konservativizma kot element bodoče uglasitve evropskih nacionalizmov. Komunistični ruski petletki je skušal postaviti nasproti ogromno petletko reorganiziranega evropskega kapitalizma.

Čudno zmes protislovij, ki so bila za francosko politiko tako nova in tuja, da bi mogla biti predmet oficijelne patenta čuvarjev francoske državnosti možu, ki iz kaosa Evrope za francoski politični trg lovi najbolj sumljivo kramo; ta šara pa ne nosi v sebi nikakih sestavin resne politične evolucije, ki bi kdajkoli v skladu z zakoni francoske individualistične tradicije mogla dobiti pečat oficijelnosti.

II.

Henry de Jouvenel je pa v soboto v imenu francoske republike oficijelno podpisal »pakt četvorice«. Pakt blagosloviljavo danes celo nacionalisti okoli Leona Daudeta in Charlesa Maurasa, zanj bodo glasovali Marinovi desničarji in sporazum druge internationale s fašizmom danes razdvaja najbolj organizirano in skoraj še edino stranko druge internacionalne — francoske socialiste, ki se bodo na trenutnem kongresu razdvojili najbrž v dve skupini.

Zapustiti tabor politične pravovernosti je v politiki zmiraj silno čudna zadeva. Ko človek stopi v krog trenutne politične herezije, si s tem ustvari oni začarani krog, kjer se v najunem amalgamu raznih smeri kot v kaleidoskopu pojavljajo najrazličnejše politične komponente. Od osebne politične dispozicije je le odvisno, ali se tak novi prerok zastrmi v muziko barv politične relativnosti ali pa se reši v jasnost zavestnega političnega računa.

»Pakt četvorice« lahko nosi v sebi osnove ogromnega političnega koncepta, ali pa se ob prvem brutalnem prerezu izceini kot veliki »bluff« nerazumevanja evropskega političnega hotenja.

V presojanje evropske politične opetovanosti, ki se vsaki diplomaciji zmiraj vsiljuje kot praktična učiteljica, se nehoti vsiljuje primera med razpoloženjem, ki je l. 1904 v Evropi sprejemalo sklenitev pakta »Entente Cordiale« med Anglijo in Francijo in okolnosti, ki danes spremljajo sklenitev »pakta četvorice«. Takrat je v Franciji zavladalo v začetku ogromno nerazpoloženje proti

paktu antante — na vseh šolah so se vršile bučne demonstracije. In vendar je ta pakt deset let na to rešil osnove evropske demokracije in njenih blagodat za nadaljnje obravnavanje evropske usode. v »paktu antante« je zmagal sporazum med francoskim demokratskim naprednjštvom in angleškim konservativnim liberalizmom proti pruske-mu principu dinastičnega absolutizma.

»Pakt četvorice«, ki danes prinaša v Evropo sporazum med univerzalizmom francoske tendence in Hitlerjem, predstavnikom nacionalnega imperia-lizma, je navidezno tolika diplomatska herezija, ki lahko omami še tako silne politične lirike kot sta Henry de Jouvenel in Paul Boncour, kaj šele — g. Eduard Herriot.

III.

Misticizem je v politiki zmiraj zelo hvaležna poteza v vsaki okolnosti. Kadar je politična stiska največja, je vsak politični »medec« že nekaj vreden. Položaj vseh narodnih mas v Evropi je danes tako pretresljiv, da za nobenega politika ni prav nič nečastno, če včasih zaigra vlogo običajnega — mežnarja.

Bodisi da so danes nekateri revolucionarni pokreti v Franciji iskreni ali ne — gotovo je, da so danes vsi zelo blizu notranji ali zunanji revoluciji. Saj je svojo vero v rusko revolucijo danes izpovedal tudi že genialni pesnik francoske buržuazne dekadence — André Gide. Še bolj sumljiva pa postane stvar takrat, če se za revolucijo navdušujejo pristaši Leona Daudeta in Charlesa Maurasa. Njihov sodrug Bernanos že nekaj časa sem izdaja revolucionarno revijo, ki jo naziva z zanimivim naslovom »Reakcija«. Reakcija na vse, če tudi v obliki revolucije. V Marinovi desnici se dalje pojavljajo pojavi, ki so v pravovernosti »pseudokato-liškega« konservativizma še mnogo bolj sumljivi nego-li Ribesovi demokratski popolarji. Na skrajni levici se je že izvršil revolucionarni razkol med Troekisti in Stalinisti in zastopniki druge internacionalne, socialisti se pravkar prerekajo, ali naj ostanejo razredno revolucionarji ali pa le stanovsko melanholični.

Ce že hoče ves svet in vsakdo biti revolucionaren, zakaj si ne bi potem tudi diplomacija dovolila majhnega izleta v začarani svet revolucije. Da diplomacija nikdar ni bila originalna, je stara stvar, če pa v trpljenju in nesreči lahko marsikomu pomore brisati solze obupne brezsilnosti, bo vendarle ta ali oni usmiljenemu diplomatskemu samaritanu vzkliknil: »Bog plačaj!«

Henry de Jouvenel in Paul Boncouru tako ni treba hiteti z definiranjem svojega bodočega političnega programa. Ne eden ne drugi ni s tem zatajil bistva svoje politične osebnosti, ki je njima končno vendarle edini porok osebnega političnega uspeha. V Henry de Jouvenelovi viziji je »pakt četvorice« ogromen skok v revolucionarno originalnost, na katerega je francoska politična šola lahko ponosna. Grobi obrisi pakta so sicer silno enostavni, toda že se francoski diplomaciji v bodočih letih posreči dokazati, da v tem obsegu pojmovana revolucija ni nič drugega ko le nadajljevanje francoskih političnih tradicij humanizma in univerzalizma, potem je Henry de Jouvenel svoji osebnosti in občestveni politiki storil zanimivo uslugo.

Ruda Jurčec

Angleži v naših lukah

Sibenik, 21. julija. Z. Davi ob 9 je priplula v Sibenik druga skupina angleških vojnih ladij, ki bodo vsidrane v naših lukah do 28. t. m. Skupaj je prišlo 950 mornarjev in 55 častnikov.

Split, 21. julija. Z. Včeraj jutraj je odplula iz Omiša angleška križarka »Delhi«.

Huda železniška nesreča

Rim, 21. julija. Z. Na železniški progi Neapelj-Benevento med postajama Soroti Magio in Olopaca sta trčila snoči ob 10 skupaj brzdovlak in osebni vlak. Nesreča se je zgodila razli napeto postavljene kretnice. Udarce je bil tako strašen, da je bilo 6 oseb na mestu mrtvih, 25 potnikov pa je bilo hudo ranjenih. Iz Beneventa so takoj poslali pomožni vlak na kraj nesreče.

V Ameriki se bo zopet pilo

Washington, 21. julija. Z. Predsednik Roosevelt je izjavil, da bo najbrže do božiča ukinjen v Ameriki suhi režim. S tem v zvezi se že zdaj vršijo glasovanja v posameznih državah. Do sedaj imajo pristaši mokrega režima večino 50.000 glasov.

Belgrajske vesti

Belgrad, 21. julija. I. K okrajnemu sodišču v Mursko Soboto je premeščen Bogomir Roš, sodnik 7. skup. pri okrajnem sodišču v Dolnji Len-davi.

Belgrad, 21. jul. I. Iz vrst senatorjev se čuje, da bo prihodnja seja senata 28. julija.

Belgrad, 21. jul. I. Okrožno sodišče za mesto Belgrad je potrdilo pravila novoosnovane zadrge uslužbenecv državnih in prometnih ustanov za zidanje stanovanj. Sedež zadrge je v Belgradu.

Belgrad, 21. jul. I. Danes se je tu sestal upravni odbor jugoslovansko-palestinskega komiteta, na katerem so se konstituirali razni odseki. Zasedanju gornjega odbora prisostvujejo od Slovencev inž. Alojz Žumer iz Gornjei grada, Karel Pahor ter Srečko Kranjc iz Maribora.

Potrti neizmerne žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je danes po kratki a zelo mučni bolezni zapustil naš navdve ljubljni, predobri soprog, oče, stari oče, brat, stric in tati, gospod

IVAN VERBAJS

bivši trgovec

ter odšel pokrepčan z zadnjo popotnico, v večnost. Pogreb blagopokojnika bo v nedeljo, dne 23. julija ob 4 pop. iz hiše žalosti, Poljanska cesta 17, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 21. julija 1933.

GLOBOKO ZALUJOČI OSTALI

Uradne ure v Školi Loki

V uradnih sreakih načelstev ter sreske izposlave v Školi Loki so uradne ure do 1. oktobra od pol 8 do pol 14.

1900letnica Odrešenja

Biserna sv. maša nadškofa Jegliča

Zbori, ki prenočujejo v Ljubljani 29. julija, naj takoj sporoče številu pevcev in pevke, da priskrbimo za prenočišča. Navedite število pevcev: posebej in pevk posebej. Pevska zveza preskrbi prenočišča samo za svoje člane. Isto velja za zbornice, ki prenočujejo v Ljubljani 30. julija.

Posebni vlak, ki vozi iz Brezje v soboto, 29. julija popoldne ob 14.25 pelje direktno na Brezje; z njim se lahko odpeljejo verniki iz onih župnij, ki gravitirajo na postajo Brezje-Krško. Vozno karto po 45 Din plačajo župni uradom, kateri morajo v ponedeljek 24. t. m. poslati glavnemu odboru v Ljubljano končno število prijavljenih za ta posebni vlak. Znesek za izkaznico in znak ni obsežen v omenjeni vsoti, temveč je treba še posebej plačati 6 Din.

Znaki in legitimacije za vstop na Stadion se daje pri vseh župnih uradih v Ljubljani, poleg tega še v trgovinah: Ničman, Vera Remec, Nova Založba, Jugoslovanska knjigarna, Sfiligij, Unionska trafikla, Trafika Klander. Opozorjamo zlasti občinstvo iz Ljubljane, da si pravočasno preskrbi izkaznice in znake. Otroci do 12. leta so v spremstvu staršev prosti izkaznic in znakov.

Reditelji. Kakor je določeno, pride na vsakih 25 oseb po en reditelj. Ti reditelji morajo posebno paziti na dostojno vedenje, da preprečijo vsako izzivanje od katerekoli strani. Zavedajo naj se, da je prireditelj v Ljubljani verskega značaja, torej romanje, zato se morajo temu primerno obnašati vsi udeleženci. Narodne noše naj reditelji dirigirajo na sportni prostor »Primorjac«, nasproti Stadionu, kjer je zbirališče že ob 9 dopoldna. Tamkaj se zbore tudi Križarji, Klarice in Marijini vrtoči, ki pridejo v belih oblekah s svojim duhovnim voditeljem. Vsi ostali otroci naj gredo v spremstvu staršev.

Vstopnice za pozdravni koncert v Unionu se daje v centralni pisarni, Ljudska knjižnica, Miklošičeva cesta 7 in sicer po ceni od I.—IV. vrste 30 Din, od V.—X. vrste 20 Din, nadaljnji po 10 Din, stojišča 5 Din. Koncert se prične ob 20.30. Istotam se prodajajo tudi rezervirani sedeži za Stadion.

Posebni vlaki

1. **Posebni vlak Maribor—Ljubljana** odhaja iz Maribora ob 3.30 in pride v Ljubljano ob 7.35 ter odhaja iz Ljubljane ob 18 in pride v Maribor ob 22. Za ta posebni vlak plača vsak 45 Din za vožnjo sem in tja. Vozno karto dobijo prijavljenci za ta vlak pri Katoliški akciji v Mariboru, Aleksandrova cesta 6.

2. **Posebni vlak Metlika—Ljubljana** odhaja iz Metlike ob 4 in pride v Ljubljano ob 8.25, odhaja iz Ljubljane ob 18.40 in pride v Metliko ob 22.50. Cena za ta vlak sem in tja je 38 Din. Vozne karte dobijo prijavljenci pri svojih župnih uradih, kjer so se zglasili. Potovati pa morajo tja in nazaj s posebnim vlakom.

3. **Posebni vlak Rateče—Jesenice—Ljubljana** vozi 30. julija in odhaja iz Rateč ob 5.50, z Jesenic ob 6.35 in pride v Ljubljano ob 8.35, odhaja iz Ljubljane ob 18.20. Udeleženci, ki potujejo s tem vlakom, plačajo 30 Din za vožnjo sem in tja. Vozne karte dobijo pri svojih župnih uradih, kjer so se zglasili. Iz Bohinjske Bistrice imajo zvezo s tem vlakom in plačajo iz Bohinjske vožne karto do Jesenic, ki ima dvetretjinski popust.

4. **Izredni vlak bo vozil na progi Kamnik—Ljubljana** in bo odhajal iz Kamnika ob 8 zjutraj, vračal se bo okrog 18.

5. **Posebni vlak odhaja z Brezje v soboto 29. t. m. ob 14.25 in pride v Ljubljano ob 16.50** ter na Otoče ob 18. Udeleženci ostanejo čez noč na Brezjah in se drugi dan odpeljejo ob 8 z Otoče in pridejo v Ljubljano ob 9.05. Tu prisostvujejo cerkvenim slovesnostim na Stadionu in se vračajo iz Ljubljane ob 19.18. Vsak udeleženec plača 45 Din za vožnjo do Otoče in nazaj. Vozne karte dobijo udeleženci pri župnih uradih, kjer so se prijavili.

6. **Posebni vlak Rakek—Ljubljana—Brezje** vozi 30. julija in odhaja iz Rakeka ob 8, s Planine ob 8.09, z Logatca ob 9.19, pride v Ljubljano ob 9.03, iz Ljubljane odpelje na Brezje ob 19.03 in pride na Otoče ob 20.16. Z Lesce vozi 31. julija ob 11.55. Tega vlaka se poslužijo udeleženci cerkniške dekanije, ki potujejo ob enem na Brezje. Cena za ta vlak je določena Rakek—Brezje in nazaj, izkaznica in znak 43 Din, Rakek—Lesce in nazaj 52 Din.

Župni uradi naj javijo število onih, ki žele potovati s posebnimi vlakmi, da jim moremo pravočasno poslati vožne karte. Vozno karto plača vsak udeleženec župnemu uradu in župni urad Pripravljalnemu odboru. Vsak udeleženec dobi svojo karto, ki je žigosana s »Putnikovo« štampiljko, zato jih ni treba žigosati s župniškim žigom. Vsak vlak bo spremljal zastopnik »Putnik« in zastopnik Pripravljalnega odbora. Potovali bodo vsi v osebnih vozovih.

Vozni red štajerskih romarskih vlakov

29. — 31. julija

Kot že javljeno, imamo letos posebne vlake in se je treba samo z njimi voziti tja in nazaj, sicer nima udeleženec nobene znižane vožnje. Uredili smo tako, da gre en vlak iz Maribora in eden iz Celja. Gg. župnike prosimo, da označijo ta vozni red:

Mariborski vlak:

Ta vlak vozi iz Maribora na Otoče s celodnevним postankom v Ljubljani in ga ne zamenujete z vlakom, ki vozi v nedeljo zjutraj samo do Ljubljane.

Iz Maribora vozi naš romarski vlak v soboto zvečer ob 22.18 in sicer vstopijo v Maribor vsi iz Maribora, Slov. gorice in oni, ki so se pripeljali po progi Prevalje—Maribor z večernim vlakom. Nadalje stoji ta vlak:

Hoče ob 22.28; Orehova vas—Slivnica 22.35; Rače—Fram 22.40; Pragersko 22.55. Tu se priključijo oni, ki so se pripeljali z rednim vlakom po progi Gornja Radgona—Ormož—Ptuj—Pragersko; Slov. Bistrica 23.05; Poljčane 23.18. Tu se priključijo s proge Konjice—Poljčane. Ako bo vozil poseben večerni vlak, bomo še objavili, ker se zahteva gotovo število udeležencev; Ponikva 23.38; Grobelno 23.48. Tu se priključijo s proge Rogatec—Grobelno. St. Jurij ob j. 23.54. Ta vlak dalje ne bo stal in ne bo sprejemal nobenih drugih udeležencev. S tem vlakom smo v Ljubljani ob 2.35, nakar gremo na Rakovnik.

Celjski vlak:

Na celjski vlak pridejo vsi iz proge Slovenjgradec—Celje z večernim vlakom in oni, ki imajo v Celju vstopno postajo. Vlak odhaja v soboto zvečer: Celje 23.45; Laško 23.59; Rimske toplice 0.09; Zidani most 0.29. Tu vstopijo oni s proge Dobova—Zidani most; Hrastnik 0.42; Trbovlje 0.54. V Ljubljano pridemo ob 2.00 zjutraj, nakar gremo na Rakovnik.

Kako gremo iz Ljubljane na Brezje?

Nekateri hočejo z vlakom že v nedeljo popoldne na Bled in Brezje, drugi hočejo ostati še popoldne v Ljubljani. Zato gre en vlak iz Ljubljane (gorenjski kolodvor), ker je ta bližji Stadionu, ob 14.36, drugi 16.54. Vsa navodila dobite v vlakih!

Pojasnila:

- Otroci do 4. leta so prosti voznine, kakor tudi vstopnine. Nad štiri leta stari plačajo vse kot odrasli, samo vstopnine v Ljubljani ne.
- Železničarji naj se vozijo z rednimi vlakmi, na posebnem morajo plačati voznino. Izkaznico za stadion si kupijo v Ljubljani.
- Legitimacije smo vsem razposlali. Ako bi se eventualno kje izgubile, se naj kmalu prijavijo. Vsak naj na domači odhodni postaji da to legitimacijo žigosati.
- Znake in izkaznice za Ljubljano itd., dobijo vsi v vlakih, da se ne bodo motili.

Pozdravni koncert v soboto 29. jul. v veliki dvorani Uniona

Sporod:

- Stanko Premrl: Slovanska pesem. Mešani zbor.
- Anton Svetek: Ponte dei sospiri. Mešani zbor.
- Jože Klemenčič: Slavica. Zenski zbor.
- Ljudevit Puš: Biseromašnik, nadškofu dr. Jegliču. Mešani zbor.
- Jurij Flajšman: Triglav. Šesteroglasen mešani zbor. — Pojo združeni pevski zbori ljubljanskih okrožij in nekateri drugi zbori (okrog 430 pevcev in pevk).
- Anton Nedved: Popotnikova pesem.
- Anton Foerster: Sašo.
- Anton Foerster: Večerni ave.
- Stanko Premrl: Cirilova oporoka. — Poje meški zbor pevovodij.
- Stanko Premrl: Rože za Marijo. Zenski zbor.
- Alojzij Mav: Oj zato! Zenski zbor.
- Anton Foerster: Domovina. Mešani zbor.
- Martin Zeleznik: Jutro. Mešani zbor.
- Matija Tomc: Pozdrav škofu. Mešani zbor. — Pojo združeni pevski zbori ljubljanskih okrožij in nekateri drugi zbori (okr. 430 pevcev in pevk).

Cerkven koncert na Stadionu v nedeljo, 30. julija popoldne

Sporod:

- Traven-Premrl: O vi vsi.
- Hribar: Zalostna mati.
- Zeleznik: Nesrečno ljudstvo.
- Gallus: Glejte, kako umira.
- Levičnik-Kimovec: Zadnja večerja.
- Tomc: Sedem poslednjih Jezusovih besed.
- Premrl: Križu povisanemu.
- Premrl: Kristus je vstal.

Pevskim zborom sporočamo, da ne moremo več vzeti na znanje nobene prijave za sodelovanje, ker je rok za to že zdavnaj potekel in ni več časa za vaje.

Pevska zveza

Za ljudsko petje dne 30. julija so določene sledeče pesmi: a) za sv. mašo: 1. ob vstopu prevzvišenega g. nadškofa: »Biseromašnik, bodi pozdravljen!« po melodiji in besedah »Novomašnik, bodi pozdravljen!«; 2. za začetek sv. maše: Vavken, »Kraljevo znamenje, križ, stoji«, 3. kitice po Cerkevni ljudski pesmarici (štev. 34) iz leta 1933; 3. za darovanje: Rihar, »Srce Marijino«, prve 3 kitice po isti pesmarici, štev. 59; 4. po povzdigovanju: Vavken, »K Tebi, Jezus ljubezniva«, iz iste pesmarice, štev. 83; 5. po zavzemanju: Kimovec, »Angel Gospodov«, 6. kitice po izdaji, ki jo ima v zalogi skladatelj in Jugoslovanska knjigarna; besede so natisnjene v obliki ljudske pesmarice. Naroč naj jih vsak pri Kat. akciji, ki jih ima v zalogi. 6. Ob koncu sv. maše: »Povsod Bogale«

b) Pri litanijah, ki bodo takoj po koncertu: 1. »Glasno zapojmo«, 1. in 2. kitica; 2. odpeve pri petih litanijah: »Oj bodi hvaljen« in »Slava Brezmadežnici«, štev. 79; »O Jezus, tvoje sladko Srce«, ravnotam štev. 72 refren in znano: »Tebi o Jezus, hočem živeti«. Ti trije odpevi so tudi v novi cerkveni pesmarici na str. 80. in 81. pod štev. 25, 26 in 27.

Prosimo vse udeležence, da se teh pesmi, če jih še ne znajo dobro, nauče in pojo po enotnem tekstu cerkvene pesmarice iz l. 1933.

Odbor P. Z.

Zopet dve žrtvi Save

V sredo zvečer je Sava pri Samoboru na Hrvaškem pogoltna naenkrat kar dve mladi žrtvi. 22letna Marija Matković in 18letna Amalija Bizjak sta se že večkrat kopali na istem mestu v Savi. Tudi v sredo zvečer sta se hoteli ohladiti po dnevnem delu. Šli sta v vodo, drželi se za roko in veselo prepevali. Hoteli sta dospeti na sipino sredi reke. Sava je na onem mestu precej plitva in so le na nekaterih krajih kotalje, kjer seže voda človeku čez glavo. Dekleti sta se hudoga sluteč bredli Savo, ko sta naenkrat zašli v tako kotaljo. Plavati nista znali in ju je deroča voda takoj potegnila na dno in odnesla. Niti krikniti nista imeli časa, le za hip je bilo še videti njune roke, ki so obupno zakriliše nad vodo. Kopalci, ki so bili na bregu, so sprva mislili, da sta se dekleti nalašč skrili pod vodo. Ko ju le ni bilo nad vodo, so kopalki takoj skočili v čoln in zaveslali za dekletoma. Toda bilo je prepozno. Nobene več niso mogli rešiti. Pozno zvečer je Sava naplavila truplo Amalije Bizjak, truplo Marije Matković pa je naplavila šele naslednji dan.

Leon XIII. in družina

Ob 30 letnici njegove smrti: 20. julija 1903

Pred nami na steni visi podoba Leona XIII., ovenčana s častljivo krono visoke starosti. Mir in ljubezen božja počiva v teh izmučenih obraznih potezah in v teh veselih obeh odseva žarek z onega sveta. Srce visokega srednika med Bogom in človekom ni več razdeljeno med nebom in zemljo in zdi se, da zemeljska strast ni zapustila v tem srečnem obrazu nobene več sledi. Lepa je čista otrokova duša v nedolžnem cvetu, še lepša je preizkušena, očistena, dozorela duša apostola, ki je osivel v službi Kristusove Cerkve. To je Leon XIII.

Pij X. je prav za prav prevzel program Leona XIII. Pij XI. izvršuje program Leona XIII. Kateri program? Kdor hoče prenoviti svet in človeško družbo, mora prenoviti družino. »Srečen konec je sad pravega začetka«, je modroval Leon Veliki. Noben socialni program nič ne pomeni, če ni njegova prva skrb in beseda: Družina! Najboljše pogoje ostanejo neplodne, če jih državljanu in članu človeške družbe ne privzgoji družina. »Red v družini«, piše sv. Avguštin, »je predpogoj za red v državi.« Mir in blagor v družini je najboljši porok za mir in blagostanje v državi.

Leon XIII. je razpisal visoko nagrado za najboljšo podobo Sv. Družine v Nazaretu. Tisti čas je nastalo veliko teh svetih slik, ali nagrade ni dobila nobena, čeprav je bila tej in oni podobi Svete Družine izrečena posebna pohvala. Najlepše je naslikal vzor Nazareške Družine Leon XIII. sam v svojih številnih socialnih okrožnicah, zlasti v onih, ki se spominjajo Kraljice sv. rožnega venca in njene enako imenovane družinske molitve. Življenje po vzoru Sv. Družine, misli mislec in videc na Petrovem prestolu, je dragocen prispevek k rešitvi socialnega vprašanja, dražji nego katerekoli socialnopolitični program.

Uporniki in hudodelci, to so navadno tisti, ki niso poznali sreče domačega družinskega življenja. Največ velikih zločinov se spóčne na razvalinah razbite družine. Komur ni dobro v družini, komur je pretesno v domačem krogu, mu kmalu vsa domovina ne bo več dovolj dobra in prostorna. Po zatrdilu Leona XIII. ni nobena armada in kultura dovolj močna, da bi zadržala propad tistega naroda, čigar posamezna družina je bolna. Ljudstvo, ki izgublja družinski čut, boleha v svoji korenini. Ob petnajstih skrivnostih sv. rožnega venca je Leon XIII. razvil lastnosti in dolžnosti družinskega poglavarja, s katerim stoji in pade družina. Karkoli gradi ali razdira družino, gradi ali ruši tudi državo. Moralni propad družine slabi ves narod.

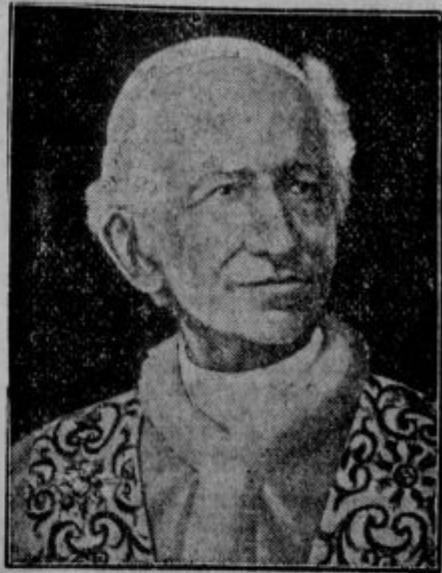
† Stefan Erman, mizararski podjetnik v St. Vidu nad Ljubljano, ki je pretekli četrtek umrl.

Iz življenja delavskega trpina 100.000 kilometrov pešhoie

Le malo jih je na Jesenicah, Koroški Beli ali Breznici, ki ne bi poznali, ali vsaj že večkrat videli na cesti od Jesenic do Sela pri Breznici, oziroma obratno, moža, trpina delavca, ki že skoro četrto stoletja vsak dan meri svoje enakomerne korake v tovarno na Jesenice in nazaj.

rodov in državni organizem. »Država namreč ni stroj, ampak živ organizem z živimi člani, v katerem ima vsak član svojo pravico in službo in svoje prosto življenje. Taki člani so: posameznik, družina, občina itd.« (Em. Ketteler 1848).

Prava svoboda državljanov sloni na pravi svobodi posameznih članov v posamezni družini. »Prava svoboda pa raste iz pokorščine, te pa se človek nauči in navzame v dobri družini«, sklepa spet Leon XIII. Odklonitev sleherne pokorščine vede tudi k svobodi, toda ne k svobodi popolne človeške osebnosti, marveč k svobodi nižjih nagonov. Temelj državotvornosti je v razločevanju med ukazujočimi in poslušajočimi, tega pa se more človek naučiti le v lepo urejenem družinskem krogu. Pokorščina se nikoli ne more zmotiti, četudi se kdaj in kje predstojnik moti. Katoliški nauk pa nas uči, da se naš najvišji duhovni poglavar, kadar odločuje v verskih in npravnih rečeh za vso Cerkev, ne more motiti; torej se more katoličan zanesti, da služi Cerkev in državi, ko služi častnim in večnim smotrom svoje družine: kakor uči v svojih socialnih okrožnicah Leon XIII.

že v tretji pričakovali. Dvakrat in pol okrog sveta za kruhom svoji devetglavi družini. Od starih do starih, bi zapel Otton Zupancič, ako bi vedel zanj. Ob starih v doma, ob starih domov. A to šele po uvedbi osemurnika, preje je bilo večkrat že devet ura ko je prišel domov. Doma pa je bilo treba še vsakršno delo opraviti, preden je šel delavec-trpin k počitku. A Valentin Lužnik je še vedno trden in vedrega, jasnega lica. Prav takšen je, kakršnega danes vidite na sliki in takšen hodi dnevno po državni cesti, nekoliko opt na palico ter opasan s torbo, v kateri nosi s seboj skromno malico.

K šestdesetletnici tako, vztrajnega moža-sodelavca in njegovim 100.000 kilometrom, iskreno čestitamo.

Užitna goba „štorovka“

Dne 20. t. m. je našel g. Anton Lindner v Maljaku pri Litiji v gozdu izredno lep eksemplar užitne gobe štorovke, kakor jo ljudje imenujejo. To je skupina malih gobic, ki vse izhajajo iz ene same korenine in tvorijo krasen cvet, podoben vrtni hortenziji. Goba, kakor nam jo kaže slika, ima v premeru 27 cm in združuje gotovo 200 do 300 malih gobic. Gotovo je to redkost, ker malo-kdo pozna to izredno gobo, kateri pravijo ljudje štorovka. Morda je uradno ali oficijelno ime drugačno, pa to ne igra nobene vloge pri taki redki prikazni. Je pa goba užitna in sicer celo prav izvrstna. Najditelju čestitamo na redki najdbi, s katero bo lahko nasitil vso svojo družino.

M'adina na Slomškovem domu

Ponikva, 20. julija.

Nepozaben nam ostane v spominu pretekli ponedeljek. Iz dvanajstih župnij je prihitela šolska deca v spremstvu gg. katehetov, učiteljev in drugih mladinojubov v Ponikvo, da počasti spomin svojega velikega vzornika Slomška na njegovem rojstnem domu. Prispeli so oddaljenejši z vlakom, iz bližnjih župnij pa peš. Ob prepevanju svežih otroških grl sta se služili dve sv. maši, od cerkve pa se je nato podal mogočen sprevod, v katerem je korakalo nad 1000 otrok in odraslih ob prepevanju samih Slomškovih pesmi na Slom k rojstni hiši. S svetim spoštovanjem je zrla mladina na častitljive relikvije, ki so zbrane v Slomškovi sobi ter osvetljujejo njegovo mladost. Poklonili so se lepi cerkvi sv. Ožbalta, pri kateri je Slomšek kot pastirček pridigoval svojim tovarišem, nato pa so se vrnili v Ponikvo, kjer jih je čakalo okrepčilo. Po odmoru je bila v cerkvi slovesnost, opravilo se so molitve za Slomškovo beatifikacijo. Po sv. blagoslovu se je vršilo pod staroslavnim orehom, pod katerim je še nekoč Slomšek prestal svojo prvo skušnjo, tekmovanje v izpraševanju iz Slomškovega življenja. Deca je odgovarjala, da je bilo veselje. Najboljši so bili odgovarjani. Vse je na pravo najlepši vtis tako na domačine, kakor na drage goste. Izlet mladine na kraj Slomškove mladosti je pokazal, da bo treba kaj takega za našo mladino še večkrat prirediti.

Ljubljanske vesti:

Ogrožena regulacija Ljubljanice

Ljubljana, 21. julija.

Medtem, ko se je dosedaj regulacija Ljubljanice vršila kolikor koli v normalnem in že v naprej določenem tempu, pa grozi za prihodnje leto resna nevarnost, da se regulacijska dela ukinejo. V državnem proračunu za leto 1933/34 je vnesen le znesek 500.000 Din, kar je odločno premalo. Mestna občina, ki je v prvi vrsti zainteresirana na regulaciji Ljubljanice, je sedaj v resnih skrbih, kako povisati državni prispevek ter omogočiti, da se bo tudi prihodnje leto regulacijski program izvedel po načrtu. Pri Ljubljani je namreč velika nevarnost, da propade vsa dosedanja regulacija, če se regulacijska dela enkrat prekinijo, pa čeprav le za malo časa.

Zgodovina dosedanjih regulacijskih del na Ljubljani v novejšem času je le-ta:

Prva regulacijska dela so se vršila v letih 1912—1914 ter se nato ustavila kmalu potem, ko se je pričela svetovna vojna. Regulacijska dela so počivala do marca 1931. Tedaj so se zopet pričela nadaljevati in sicer s šestmilijonskim programom. Zepoprej je mestna občina poskušala doseči regulacijo Ljubljanice in šele ko je 1. septembra 1925 poslala na najvišje mesto spomenico, je tam našla razumevanje. Sestavljen je bil program potrebnih del.

Ta poročila so bila poslana v pristojna ministrstva in tako je prišlo do tega, da so v ministrstvu za javne gradnje prvič stavili v proračunsko leto za leto 1930/31 v državnem proračunu znesek 2.000.000 Din za regulacijo Ljubljanice.

Na skupni anketi gradbenega ministrstva, banovine, glavnega odbora za obdelovanje barja in mestne občine je gradbeno ministrstvo predlagalo ključ, po katerem bodo ti interesi prispevali za

regulacijo Ljubljanice. Sklenjeno je bilo, da prispeva država tretjino, banovina šestino, glavni odbor šestino in mestna občina tretjino vsakoletnih stroškov za regulacijo Ljubljanice.

Dela so se pričela takoj izvrševati in sicer v obsegu šestmilijonskega programa. Prva dela je izvrševala tvrdka inž. Dukič, nato pa so se dela nadaljevala v letnih trimilijonskih programih. Redni prispevek države se je namreč skrčil v proračunskem letu 1931/32 od dveh milijonov že na milijon dinarjev, v proračunskem letu 1933/34 pa že na 500.000 Din.

Zaradi te redukcije je resna nevarnost, da regulacija Ljubljanice sploh preneha, kar bi povzročilo neizmerno škodo. Vse Barje čaka že stoletja, da bi bilo rešeno večne nevarnosti povodni in plačujo Barjani v ta namen letne prispevke. Prav letos je prišlo zopet do velikih povodni, ki so povzročile po cenitvi okrajnega načelnstva približno tri milijone škode. Druga neprijetnost je, da zastaja v delu mesta in v predmestjih Mostah ter Štepanji vasi voda, pomešana s fekalijami, kar povzroča po vsej okolici neznosen smrad in predstavlja stalno nevarnost, da izbruhnejo epidemije.

Vsi dokazi torej pričajo, da ni mogoče prenehati z regulacijo Ljubljanice, temveč se mora izvesti tako, kakor je bila zasnovana. V interesu vse dežele je, da se regulacijska dela takoj zaključijo. Na vsak način se mora zagotoviti v državnem proračunu znesek 1.000.000 Din za regulacijo Ljubljanice, tako da se bodo mogla prihodnje leto izvršiti vsa dela po programu treh milijonov. Ta dela so lokalni činitelji že odobrili, prav tako pa tudi gradbeno ministrstvo v Beogradu. Država ne bo prav nič prihranila, če se regulacija Ljubljanice ukine, temveč nasprotno, tudi sama bo trpela znatno škodo.

Mestni arhiv reorganizirajo

Ljubljana, 21. julija.

Za vsak večji urad in za vsako upravo pomenja arhiv zelo važen oddelek, ne samo za zgodovino, temveč tudi za tekoče posle, ker dobro urejeni arhivi mnogo olajša poslovanje. Ljubljanski mestni arhiv pa ima še posebno kulturno važnost, saj je Ljubljana kulturno središče slovenskega naroda in se v mestnem arhivu zbira marsikaj, kar je neprecenljive važnosti za slovensko kulturno in javno življenje. Od ustanovitve dalje sta vodila ljubljanski arhiv pesnika Anton Askerc in Oton Zupančič, ki sta ga dobro organizirala. Po svetovni vojni pa je bil mestni arhiv precej zapuščen. Stijenje je bil v dve majhni sobici in seveda ni mogel predstavljati tistega, kar bi po svojem namenu moral. Zadnje čase pa se je pričel mestni arhiv reorganizirati in morda je upravičeno upanje, da pride Ljubljana res do primerne arhiva.

Mestni arhiv se je preselil iz prejšnjih dveh malih sob v udobne prostore, kjer so bili svoječasno socialni urad, šolski referat in mestni policijski urad. Šolski in policijski referat sta se zadnje dni preselila v Trgovski dom. Arhiv ima sedaj na razpolago pet lepih in svetlih sob. Pod naslovom »Kulturni oddelek« so sedaj združeni: arhiv, knjižnica, pripravljalni oddelek za bodoči mestni muzej, čitalnica, tiskovni referat, uredništvo in uprava bodoče mestne revije, ki bo izhajala pod

naslovom »Kronika« in ki se bo bavila s komunalnimi problemi ter z zgodovino Ljubljane.

Zbirka za bodoči mestni muzej prav lepo napreduje. Samo fotografij je zbranih do sedaj okoli 800. S priznanjem omenja vodstvo mestnega arhiva, da je uredništvo »Slovenca« naklonilo za bodoči mestni muzej veliko zbirko raznih fotografij iz razvoja ljubljanskega mesta, nekatere prav zgodovinsko važne in pomembne. Tudi drugi soseščani so naklonili prav pomembno število fotografij ter drugih predmetov za mestni muzej, kar je zelo hvaljevredno. Med drugim je bil odkupljen tudi lep lesenec, ki ga je svojčas imela znana plemenitaška rodbina Auerspergov.

Lepo napreduje tudi oddelek za revije. Mestna občina sploh namerava v tem oddelku napraviti nekakšen pregled slovenskega časopisja in revij, sedanjega kakor tudi iz prejšnjih časov. Samo revij prejema ta oddelek do sedaj okoli 70, in sicer po večini slovenskih.

Nova revija »Kronika« bo imela velik obseg ter bo prav poceni. Mestna občina je vtičala univerzi znesek 30.000 dinarjev za stipendije akademikov, ki bi proučevali zgodovino Ljubljane, pisali o tem samostojne referate in disertacije. Te disertacije bi bile objavljene v »Kroniki«.

Na vsak način je bil zadnji čas, da se je vendar enkrat pričelo z rešitvijo vprašanja mestnega arhiva, ki je bilo zadnja leta že prav mučno.

Nove stavbe in adaptacije

Ljubljana, 21. julija.

Mestni gradbeni urad in gradbeni referent imata zadnje čase precej opravkov z raznimi komisijami za nova stavbna dovoljenja in za uporabna dovoljenja za že dovršene stavbe.

Glasbena Matica namerava dvigniti svoje poslopje za eno nadstropje. Konzervatoriju je namreč zmanjkalo prostorov in iz te zadrege se bo Glasbena Matica rešila na ta način. Načrte za povisovanje poslopja je napravil arh. Platner, gradil pa bo stavbenik Matko Čurk. Z deli so že pričeli. — Na Mestnem trgu namerava trgovka Pavla Hohn adaptirati svoj lokal. — V Trnovskem pristanu namerava posestnik in mesar Ham dvigniti svoje hišo za eno nadstropje. — Uporabno dovoljenje je dobila ga. Marija Stavc za svojo novo enonadstropno in prav lepo zgrajeno hišo Pri brvi 4 v Trnovem. — Fotograf Hibšer je dogradil enonadstropno hišo na vogalu Verovškove in Černetove ulice v Spodnji Šiški. — Banovinski uradnik Janez Lesar in njegova žena sta dogradila lepo enonadstropno hišo na Vodovodni cesti tik nad Gramozno jamo. — Železniški uradnik Albin Vernik je dogradil enonadstropno hišo na Ljubljanskem polju v bližini skladišča Rdečega križa. Ta hiša je ena največjih v tamkajšnji okolici, gradila pa jo je Slovenska zidarska zadruga. — Na Resljevici cesti je pričel graditi obsežno trinadstropno hišo Franjo Zagar, trgovec na Raketu. Hiša bo stala na vogalu Slomškove ulice. Gradi jo podjetje Miroslov Zupan. Temelji so že dovršeni.

Zdaj ko je pošteno vroče, ohlajenje je mogoče le na širni tam terasi ki jo Slamič s cvetjem krasi!

Neopravičena prodaja živil na trgu

Zadnje čase prosi nešteto brezposelnih ali revnih ljudi za prodajo živil na ljubljanskem trgu. Mestno tržno nadzorstvo mora vse prisilice zavrniti, ker je na trgu že preveč branjecev, ki pa komaj živijo, in preprodajalcev, ki izpodirjajo direktne dobavitelje, predvsem kmete.

Vsak dan smejo prodajati živila na trgu v prvi vrsti kmetje in oni, ki imajo posebno obrtno pravico za ljubljanski trg in jim je tržni odsek občinske uprave dodelal prostore. Vsi drugi, ki imajo obrt za druge kraje, smejo po tržnem redu prodajati le ob sredah in sobotah.

Mestno načelstvo zahteva od direktnih producentov-kmetov potrdilo pristojnega županstva, da prodajajo lastne pridelke, od drugih prodajalcev pa obrtno pravico; vse druge prodajalce pa bo odstranilo s trga.

Ker je živilski trg predvsem namenjen za preskrbo vsega mestnega prebivalstva s kolikor mogoče cenanim živilom, ne sme služiti za preskrbo raznim osebam, ki si skušajo s prekupovanjem pomagati, a s tem le podražujejo blago. — Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani.

Mariborske vesti:

Največji mariborski vodnjak

Tik betnavskega gozda in poleg državne ceste na Teznu se dvigajo ogromni kupi sveže izkopane gramoza ter zakrivajo očem zanimivo delo, ki se izvršuje za njimi. Že nekaj mesecev je skupina ljudi na delu pri kopanju rezervnega vodnjaka mestnega vodovoda, ki bo po svojih dimenzijah pač največje tovrstno čudo blizu in daleč. Kopanje vodnjaka vrši tvrdka Štajmer & Jelenc z desetimi delavci. Pet jih dela v globini, drugi pa na vrhu odstranjuje nakopani prod. Polagoma napreduje kopanje, ker je treba delati sila previdno in sigurno. 5 in pol metra meri ogromen betonski obod vodnjaka v premeru in 30 cm je debelina betonske stene, ki se sproti z vsakim izkopanim metrom iznova obnavlja v globini. Skoraj 14 m so že globoko, še 6 m bo treba izkopati, da bo imela voda dovoljno globino. Vse dosedanje kopanje pa je bilo lahko v primeri z nadaljnjim. Naleteli so že na prvo žilo vode, ki zaliva dno in kmalu bodo dela z motiko in krampom nemogoča. Sprva so nameravali vodo sprosti odvajati s sesaljkami iz vodnjaka, da bi se omogočilo nadaljevanje kopanja. Sedaj pa se je tvrdka odločila za kopanje s

posebnim strojem, ki ga je že naročila z Dunaja. Stroj bo delal v vodi ter ril s svojimi lopatami v globino in sam izmetaval izkopani gramož in zemljo. Delavci bodo morali samo še skrbeti za betonski obod, ki ga pa sedaj ne bodo več betonirali na mestu naravnost v steno, temveč nad vodno gladino ter bodo betonske obrobe sprosti spuščali na izkopano dno. Med obrobi pa bodo primerne odprtine za dotok vode v vodnjak. Ko bo dosežena primerna globina, pa dobi sedanji betonski obod še novo 30 cm debelo steno v notranjosti, da bo kos vsem nevarnostim raznih zemeljskih gibanj. Končni premer notranjosti vodnjaka bo potem meril 4 in pol metra. Najugodnejše mesto za vodnjak so našli s pomočjo štirih poskusnih vodnjakov, ki jih je zgradilo mestno vodovodno podjetje že pred leti. Vsi štirje segajo do globine 20 m in šele z njihovo pomočjo je bilo mogoče zaslediti najizdatnejšo vodno žilo. Novi vodnjak, ki bo služil samo za rezervo za poletne mesece, bo dajal toliko vode, da se Mariboru pač za daljšo vrsto let ne bo treba bati take suše, kakor je bila lansko poletje.

Po sedmih letih vse prav pride . . .

Pred šestimi leti je bil izvršen v poštni urad v Križevcih pri Ljutomeru drzen vlom. Državno blagajno so neznanci olajšali za 5000 Din. Zaprtili so na licu mesta svojo posetnico v obliki prstnega odtisa na cilindru petrolejke, ki so ga orodniki pri preiskavi skrbno očuvali ter poslali nato mariborski policiji v pregled. Daktilograf g. Grobin je odtis proučil, toda v svoji zbirki ni našel primerne originala. Vlom se je polagoma pozabil in nihče ni pričakoval, da bodo dobili sedaj po šestih letih storila. Včeraj so odpustili iz mariborske kaznilnice skupino kaznjencev, ki so prestali odmerjeno jim dobo sedenja. Med njimi je bil tudi Vincenc Horvat. Kot običajno, se predvedejo vsi kaznjenci pred odpustom na policijo, kjer jim poberejo prstne odtise ter jih spravijo v arhiv. Ko je prišel daktilograf do Vincenca ter mu posnel vseh pet prstov na obeh rokah, so se mu zdeli ti odtisi čudno znani. Poiskal je malo v svojem registru in kar nenakrat privlekel na dan odtis, ki ga je pustil Vincencov prst pred šestimi leti na cilindru petrolejke križevskega poštnega urada. Nič ni pomagalo vse tajeenje, mesto v zlato svobodo, je moral Horvat nazaj za zamrežena okna. Zalostno so zle njegove oči za srečnimi tovariši, ki so odhajali kot prosti možje iz policijskih soban . . .

*

□ **Tombola naših požarnikov.** Dne 6. avgusta priredi prostovoljno požarno in rešilno društvo, veliko dobrodelno tombolo. Izrečanih bo 10 tombol in več sto manjših dobikov. Srečne dobivke čakajo: 3000 Din v gotovini, 2000 Din v gotovini, možko kolo, 1000 Din v gotovini, kompletna umivalna garnitura, bala usnja, 4 m bukovih drv, svila z 4 tri damske obleke, posteljni predložek in ena boks-koza, fotoapar. Dobitki bodo razstavljeni v trgovini Gajšek na Glavnem trgu pod Veliko kavarno.

□ **V slogi je moč.** Društvo državnih upokojencev v Mariboru je naslovilo na vse v mestu bivačce upokojece — in teh je okoli 3000 — poziv, da se včlanijo v društvo, ki šteje doslej komaj 412 članov. Zlasti za uspehe društva na gospodarskem polju je važno, da je društvena organizacija čim trdnjša in število članov čim večje. Mesečna članarina po 1 Din se polletno vnaprej plačuje ob sobotah med 16. in 18. uro v Cankarjevi sobi Nabavljalne zadruge na Rotovškem trgu. Tukaj in v tajništvu v Vrbanovi 59 ee dajejo vsa potrebna pojasnila.

□ **Žetev smrti.** V Stritarjevi ulici je umrl v starosti 30 let, brivski pomočnik Anton Jekič. Blaga pokojnika pokopljejo danes popoldne ob 3 iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju. — V Dajnki ulici je umrl 47-letna branjevka Elizabeta Ogrizek. Bila je vzgladna in blaga žena. Pogreb bo jutri v nedeljo ob 3 popoldne iz mrtvašnice na Pobrežju. Svetila pokojnika večna luč, žalostno naše iskreno sožalje!

□ **Waterpolo in srđite boje** najboljših mariborskih plavalcev bodo imeli priliko gledati jutri posetniki in kopalci Mariborskega otoka. Nastopijo v medklubskih tekmah, ki jih prireja SK Maraton, vsi mariborski plavalni vrhaki. Vstopnine ni nobene, plača se običajna kopalna pristojbina.

□ **SK Maraton.** Jutri, v nedeljo odhoda avtomobila za Celje ob šestih zjutraj. Vožnja tja in nazaj samo 20 Din. Prijave sprejema še danes tov. Zedniček.

□ **Lista prvakov belega polja** se je določila s turnirjem, ki se je te dni končal. Prvo mesto med gospodi ei je zasigural Hitzel, slede mu gg. Holzinger, Bergant, Halbirt, Pušenjak, Voglar, inž. Černigoj, Masi. Močni igralci kakor Leyrer, dr. Blanke, Gasparin, Poš in Fabjan se niso klasificirali. Damska vrsta prvakinj izgleda takole: Lirzer, Hribar, Babič, Kraus, Thalmann, Borič. Neklasificirana je ostala gospa Ravnikova.

□ **43 se je končalo** v četrtek srečanje enajstoric SK Železničarja in SK Maribora v boju za pokal MO, ki ga je podelila tvrdka Stojec. Maribor je nastopil s pomlajenim moštvom ter so fantje dobro igrali, spremljala pa jih je izredna smola ter se je srečanje končalo z zmago železničarjev. Polčas 3:2 za Železničarje. Sodil je g. Mohorko.

žiti pri mestnem načelstvu — mestni gospodarski urad do 31. julija 1933 popoldne, kjer se tudi dobijo dobavni pogoji in vsa pojasnila.

□ **Ukradeno motorno kolo.** Godbenik v kavarni »Zvezda« A. R. je prijavil policiji, da sta mu dva neznan mladeniča, stara približno 22 let, odpeljala njegovo motorno kolo. Motociklist je imel namreč v četrtek popoldne v Šiški defekt in ker motornega kolesa ni mogel popraviti, sta se mu ponudila dva mladeniča, da ga odpeljeta v garažo »Lojze« na Miklošičevi cesti. Motociklist je dal enemu mladeniču še 10 Din nagrade. Ko pa je kmalu zatem vprašal po telefonu garažo, kaj je z motorjem, so mu iz garaže odgovorili, da niso sprejeli nobenega motornega kolesa. Neznana mladeniča sta motorno kolo naibže kam odpeljala. Motorno kolo je znamke »F. N. 350« in ima številko 1262. Vredno je 10.000 Din.

□ **Nočno službo imajo lekarne:** mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Ustar, Sv. Petra cesta 78, in mr. Hočevar, Celovška cesta 34.

□ **Sportne srajce** za gospode v najnovejših fazonah, od priproste do najfinjšje kvalitete pri F. I. Gorihar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

□ **Specialno izbiro** modnih hlač in pumparc dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

□ **Z ribicami je bilo slabo.** Malo izbire je bilo na včerajšnjem ribjem trgu. Samo lokarde in polandice, prvih 10 kg, drugih pa 15 kg. In cena precej slana: lokarde po 26 Din, polandice pa po 28 Din za kg.

□ **S kolesom v motor.** V Kamnici se je ponesrečila 35-letna delavka Alojzija Androsa. S kolesom je nespretno zavozila pred motociklisti in pri trčenju sta oba zletela z vozil. Usodnejše je bilo trenenje za Marijo, ker si je zlomila desno nogo. Prepeljali so jo mariborski reševalci v bolnišnico.

□ **Strah pred škroplilnim avtom** je bil včeraj dopoldne vzrok hude nesreče na Aleksandrovi c. Od Sv. Ane v Slov. goricah se je pripeljal na vozu neki kmet s svojo ženo. Na Aleksandrovi cesti pa so se konji ustrašili škroplilnega avtomobila ter zdrveli v galopu. Dočim se je kmet na vse krepilje trudil, da z vajeti obvlada splašene živali, je žena v prvem strahu skočila z drvečega voza ter priletela tako nesrečno na trdi tlak, da je obležala nezvestava.

□ **Gredo česna so odnesli.** Vinskega trgovca g. Rotha v Radvanju so obiskali nepoznani prijatelji česna, kjer so mu populili celo gredo te dobre in koristne rastline. Na pomoč je poklical g. Roth mariborsko policijo. S policijskim psom so detektivji zasledovali sumljive sledove do neke hiše, pravega krivca pa še niso izsledili.

□ **Nočno lekarniško službo** vrši prihodnji teden od 23. do 29. julija lekara »Pri zamorcu«, mag. Maver v Gosposki ulici.

Celje

□ **Zlatomašniški jubilej** v Sv. Juriju ob j. ž. V četrtek se je trg Sv. Jurij ob j. ž. odel v praznično oblačilo. Vse hiše v trgu so bile okrašene z zastavami, od župnišča do cerkve pa so bili postavljeni slavoloki, znamenja, da je to poseben dan za šentjursko farno. G. častni kanonik in župnik Valentin Mikuš je ta dan praznoval svoj zlati mašniški jubilej. Jubilar je šel v spremstvu 36 duhovnih soborov in sorodnikov iz župnišča v cerkev. Pred vstopom v cerkev so se vrstili pozdravi. Pozdravili so župana v imenu občine, katoliški dijak, šentjurski rojaki z zborna deklamacijo, dekliška Marijina družba, dve učenki, en učenec in zastopnik fantov. Pri tej priliki je imel slavnostni govor stolni kanonik g. Časl iz Maribora, njegov rojak, ki je govoril o težavah in mističnih duhovskega stanu. Pri sv. maši sta jubilaru asistirala mariborska stolna kanonika gg. dr. Cukala in stolni župnik mons. Umek. Cerkev je bila pri tej priliki nabito polna vernikov; dokaz, kako priljubljen je g. kanonik pri svojih faranah, kjer deluje že 43. leto. Naj bi ljublj. Bog gospodu jubilaru dal dočakati še mnogo lepih dni.

□ **Blagoslovičev kapelice** pri okoliškem pokopališču in posvetitev družin Presvetemu Srcu Jezusovemu za Novo vas in Gaberje se bo vršila jutri v nedeljo ob pol 5 popoldne.

□ **Povečanje obnove** v cinkarni. S 1. avgustom bo stopila v cinkarni v obrat še ena peč. Zaradi tega je bilo zopet sprejetih v delo 18 bivših reduciranih cinkarniških delavcev.

□ **Donski kozaki** nastopijo v nedeljo popoldne na Glaziji, kjer bodo pokazali svojo jahalno umetnost.

□ **Brezposelnost vedno enaka.** V drugi desetini julija se je pri celjski ekspozituri Borze dela na novo prijavilo 62 delovnih moči, delo je bilo ponujeno 66, posredovanj je bilo izvršenih 43, dne 20. julija je ostalo v evidenci 765 oseb in sicer 745 moških in 20 žensk, 2 manj kakor po prejšnjem izkazu.

□ **Delo je na razpolago** pri tukajšnji Borzi dela: 1 majerju, 1 mesarskemu vajencu, 1 čevljar-skemu vajencu, 2 slikarskima vajencema, 10 deklam, 2 natakaricam, 1 kuharici, 1 hotelski služkinji in 1 kuharici k orožnikom.

□ **Poškodbe.** 21 letni posestnikov sin Frano Flis z Vine pri Novi cerkvi je 19. t. m. podiral v gozdu drevesa; pri delu je padlo drevo nanj in mu prizadelo težje notranje poškodbe. — 43 letni brezposelni mehanik Avgust Jošt je dne 19. t. m. zvečer hotel iti spat na neki kozolec, pa je pri tem padel in dobil težke notranje poškodbe. — 28 letni mizarski pomočnik pri tvrdki Sodin v Gaberju Anton Golja je imel opravka s cirkularko. Cirkularka ga je prišla za levico, mu odrezala palec, razmesarila mu je pa še tri druge prste. — Vsi ponesrečenci se zdravijo v celjski javni bolnišnici.

Slovenske gorice

Sv. Anton. Živimo v dobi najtežjega dela na polju in v vinogradu in zato je prav posebno zaželen vsak oddih. Privoščili si ga bomo jutri v nedeljo. Naša mladina gre k Sv. Benediktu v Slov. goricah na izlet. Vrlji naši igralci bodo vpriporili tam dve zanimivi veseligrji, pri katerih se bo pač vsak prav od srca nasmeljal. Zanimivo je prav posebno še to, da prinesejo igralci s seboj svojo popolno scenarijo. Vstopnina bo malenkostna, zato prihitite in pogledite, ne bo Vam žal! Tudi naša deca priredi jutrišnjo nedeljo izlet. Marijin vrtec pohiti k Sv. Antonu v Slov. goricah, kjer bo imel ljubko otroško prireditev.

Sv. Ana. God sv. Ane se bo letos obhajal posebno slovesno. V sredo, dne 28. julija na god sv. Ane bo tukaj prečastiti gospod stolni dekan mariborski dr. Maks Vrabec slovesno posvetil dva nova zvona, ki ju je vili zvonolovarna Zvonoglas. Prvi zvon je težak 1500 kg, drugi pa 768 kg. Zvona bodo pripeljali v terek k Sv. Ani ter se vrši slovesni sprejem okoli 6 zvečer. Po sprejemu bodo večernice. Na dan sv. Ane bo več svetih maš. Posvetitev se začne ob 9 dopoldne.

Mali kolonisti v Kamni gorici

Kamna gorica, 21. julija.

Mali kolonisti, sinovi ljubljanskih mestnih namencev na letovanje v Kamno gorico, so nam poslali obširno pismo, v katerem popisujejo, kako neizrečeno dobro se jim godi na počitnicah. Vri-aki in smehi, s katerimi so odhajali na počitnice, so bili torej upravičeno polni nad.

Takole nam pišejo med drugim: »Okoli pol sedmih, ko je solnce najlepše, stopi v našo spalnico vodja kolonije gosp. Oblak in nam krepko vošči: »Dobro jutro, dečki!« in takoj mu odzdravi vseh 37 dečkov, kolikor nas je tukaj na počitnicah. Nihče med nami ni zaspan. Takoj skočimo k mrzli vodi ter se oblikujemo z njo po vsem telesu. Še celo mali Milanček se je nič preveč ne boji. Dežurni nas nato točno pregleda in včasih mora že kdo še pod en polivek. Vsek si nato sam postelje svojo posteljo in ko dežurni ugotovi, da je vse v redu, gremo pa telovaditi. Najbolj vneto pa tekmujeta mali Marjanček in Janeček. Po telovadbi tekne zajtrk imenitno. Nato pa hitro kam

na izlet. Bili smo že na Brezjah, v Kropi, v Radovljici, prav prijetno pa je bilo še posebej na Mošenjski planini. Tudi kuhali smo sami tako imenitno, da ni bilo nič prismojenega. Ob 10 se vseh dajemo na lepo tratičo in malicamo kruh z marmelado, sirom ali surovim maslom. Nekaj posebnega je bil naš obisk pri kovačih, kjer smo si vse ogledali in si nazadnje vsak sebi skoval po en žebelj, ki ga nosimo za spomin vedno v žepu. G. Havliček, ki je učitelj, nam je vse prav lepo razložil.

Seveda tudi tekne prav imenitno kosilo, ki nam ga skuha g. Bohinčeva. Nato se vlečemo v travo in kar je bolj zaspanih, malo zadremlejo, drugi pa igramo šah, pink-punk in marjanco. Ob dveh pa smo že zopet pri delu. Delamo z žagami, z raznimi igračami, odbojka je hudo težka, prav tako pa tudi nogomet in čeprav smo majhni, se utrudimo tudi pri igri alepega moža, alepe miši, pa tudi tisti mali arhitekti in pionirji, ki ob potoku grade mostičke, mlinčke, jezove in bazene, so že lačni. Seveda nam popoldanska malica po teh naporih tekne, kar se da.

Pa kopljejo se tudi. G. Vladimir Kapus nam je posodil kos zemljišča, tam kjer je voda globlja, da se moremo brez skrbi kopati. Toda dan mine hitro in gđ. Minka se že smeji na pragu ter skrivnostno namiguje, da bo danes nekaj posebno dobrega na krožniku.

Se malo posukačemo po večerji, nato si umijemo noge, potem pa k večerni molitvi. Brž smo v postelji in g. Havliček nam še prijetno igra na violino, tako da sami ne vemo, kdaj se zaziblamo v prijetne sanje.

Torej drage mamice in očki, ki ste ostali v Ljubljani, bodite za nas brez skrbi. Vrnili se bomo v Ljubljano še bolj zdravi in čili, kakor smo odšli. Tu nam je prijetno in prav varni smo, ker nas skrbno varujeta gg. Oblak in Havliček. Samo hitro bomo minile te počitnice, zakaj ne bo dolgo, ko se bomo morali umakniti deklicam. Te se bodo imele tudi tako prijetno kakor mi, pa naj o tem same pišejo v Ljubljano.

Kamnogoriški kolonisti.

Zadušnica ob obletnici smrti romunskega kralja Ferdinanda

Bled, 21. julija.

V četrtek ob 11 dopoldne se je vršila v župni cerkvi na Bledu slovesna žalna služba božja v spomin obletnice smrti blagopokojnega romunskega kralja Ferdinanda, očeta Nj. Vel. kraljice Marije, ki je tako rad obiskoval blejski božji hram, ko je bival na Bledu. Slovesni requiem je opravil domači župnik g. svetnik Janez Oblak. Med sv. mašo je pel domači cerkveni pevski zbor requiem tu-kajšnjega mladega komponista in organista Werniga. Sv. maše se je udeležila Nj. Vel. kraljica Marija v spremstvu princa Pavla s soprogo, princezino Olgo, princa Nikolaja grškega s soprogo in še dveh princezinj. Nadalje so se udeležili žalnega requiem dvorna dama gospa Eleonora dr. Šverljugova, s soprogo dr. Šverljugom, ministrom na r. in senatorjem, baronica Piller in soprogo ameriškega, madžarskega, italijanskega, danskega in turškega poslanika. Po sv. maši se je prvič v farni cerkvi pela libera v slovenskem jeziku. Pred tem pa je zapel cerkveni pevski zbor žalostinko »Usliši nas, Gospode«. V cerkvi je bilo veliko število domačin in tujih gostov, ki so se s toplo molitvijo spominjali pokojnega romunskega kralja Ferdinanda.

Koledar

Sobota, 22. julija: Marija Magdalena; Lovrencij. — Mlaj ob 17.03. Herschel napoveduje sprememljivo vreme.

Novi grobovi

† Josip Širca

Zalec, 21. julija.

Danes jutraj ob 1 je za vedno zatnil svoje oči g. Josip Širca, veleposestnik v Zalcu.

Pokojni je bil rojen 8. aprila 1854 v Zalcu. Njegov oče Ernest je bil trgovec in posestnik, njegov brat Friderik pa bivši avstrijski general in znani slovenski skladatelj Risto Savin.

Josip Širca se je prvotno tudi posvetil trgovini, a je pozneje ta poklic opustil ter svoje delovanje osredotočil na svoje posestvo ter Savinskijski posojilnici, kjer je dolga leta vodil blagajniške posle, končno je pa postal njen ravnatelj in podpredsednik načelstva.

Že okoli leta 1892 je bil izvoljen v občinski odbor v Zalcu in je postal po smrti znanega hmeljarja in narodnjaka Janeza Hausenbichlerja leta 1894 tudi žalski župan in vodil je te posle celih 22 let. Bil je svoječasno tudi podpredsednik tedanjega Okrajnega zastopa v Celju. V dobi njegovega županovanja se je zgradila nova farna cerkev in poslopje nove osnovne šole. Leta 1902 je bila zgrajena tudi hmeljarna, ki se je potem še dvakrat povečala, saj je bil Širca tudi podpredsednik Hmeljarne, z. z. o. z. Kaj pomeni v gospodarskem oziru žalska Hmeljarna, ve vsa Savinjska dolina. Širca je bil tudi njen ustanovitelj. Ustanovil je tudi Električno, z. z. o. z., leta 1912 in od takrat že ima Zalec električno razsvetljavo.

Največ truda in ljubezni pa je posvetil pokojni rodoljub, ki je ohranil trgu Zalcu tudi v dobi najhujših narodnih bojev vedno čisto slovensko narodno lice, razvoj slovenskega gasilstva. V ta namen je spisal »Vozbenik« za slovensko poveljevanje. Bil je tudi dolgo, dolgo let načelnik žalskega prostovoljnega gasilnega društva, njegov častni član kakor tudi častni član žalske gasilske župe in Jugoslovanske gasilske zveze v Ljubljani. Pokojni je bil tudi med soustanovitelji bivše Zveze slovenskih gasilnih društev.

Trud njegovega dela je bila tudi Oznamovalnica za hmelj. Sploh se je pokojni v prejšnji dobi brigal za vse gospodarske in kulturne dobrine svoje rodne občine Zalec, ki ga je pri občinski seji 28. decembra 1913 imenovala za častnega občana.

Pogreb zaslužnega narodnjaka bo v nedeljo 23. julija ob 5 popoldne iz hiše žalosti na pokopališče sv. Kancijana. Naj mu da Bog večni mir in pokoj, preostalem pa izrekamo svoje sožalje.

— Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolčnih žil, pri bolečinah v kolku, zasoplenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, poboitosti povzroči naravna »Franz Josefovica grenčica« izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe.

† Ivan Verbaj. V Ljubljani je včeraj umrl bivši trgovec g. Ivan Verbaj. Blagi pokojnik je bil odločen krščanski mož in je sodeloval pri raznih katoliških organizacijah. Pogreb bo v nedeljo ob 4 popoldne. Naj mu sveti večna luč! Žalujemo naše globoko sožalje!

† V Silvnici pri Celju je umrla gospa Marija Lesjak, roj. Ocvirk, soproga župana. Zapušta sedem otrok, večinoma preskrbljenih. Pogreb bo v nedeljo ob 10 dopoldne. Naj v miru počiva! Žalujemo naše sožalje!

Osebnosti

— Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so odrejeni za vršila dolžnosti poveljnika 2. baterije 25. topniškega polka topn. poročnik Marijan Prišlin; na službo v štab 11. samostojnega topn. divizion veterinarski poročnik II. razr. Rudolf Možina; na službo v poveljstvo mariborskega voj. okrožja peh. podporočnik Pavel Gal; na službo v topn. tehnični oddelku ministrstva vojske in morarice topn. tehnični kap. I. razr. Jaromir Gregorič; za vršila dolžnosti poveljnika vardarske pekarske čete peh. poročnik Janko Tajnski; za vršila dolžnosti upravnika inventarja pri poveljstvu Boke kotorske inž. poročnik Franjo Zajc; na službo v poročevalski oddelku glavnega generalnega štaba peh. poročnik Franjo Pilih; na službo pri referentu inženjerstva poveljstva III. armijske oblasti inž. poročnik Vladimir Valenta; na službo v generalni štab poveljstva dravske divizijske oblasti peh. kap. II. razr. Mirko Tomič; za vršila dolžnosti poveljnika tehnične čete I. planinskega pešpolka inž. poročnik Rajmund Staleker; za upravitelja skladišča voj. tehničnega zavoda nižji voj. uradnik II. razr. topn. tehn. stroke Radoslav Vodlak; za knjigovodjo voj. tehn. zavoda topn. poročnik Ivan Prelog in topn. poročnik Heribert Vidmar.

— Napetost, nepravilno vretje v debelem črevesu, zaprtje jeter, zastajanje žolča, bodljaje, tesnoba v prsih, utripanje srca odstranite z naravno »Franz-Josef« grenčico, obenem se pa zmanjša pritisk krvi — a možgane, oči, pljuča ali srce. Zdravniške izjave zaznamujejo uprav presenetljive uspehe, ki so se doslegli s »Franz-Josef« vodo pri ljudeh, ki veliko sede. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ostale vesti

— Načelstvo »Katehetskega društva« vabi svoje člane, da se vsi, katerim je le možno, udeležijo zanimivega liturgičnega predavanja, ki ga bo imel v ponedeljek 24. julija ob štirih popoldne v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne univ. prof. iz Zagreba dr. Dragotin Kniewald. Predavatelj je znan kot prvi liturgični pisatelj in pospeševatelj liturgičnega gibanja med Hrvatji. Ker se bo mudil v Ljubljani, je bil naprošen, da bo referiral zlasti o sedanjem stanju liturgičnega pokreta v znanih centrih: v Klosterneuburgu, Maria Laach, Milanu, itd. Predavanje bo poudarilo s ploščami, na katerih se proizvaja koralno petje belgijskih benediktincev. Prijatelji liturgičnega gibanja in pravih koralnega petja — dobrodošli!

— Učiteljski iz Ljubljane in ljubljanske okolice sporoča sekcija JUJ, da za predavanja, ki se pričnejo v ponedeljek ob 8 jutraj v veliki dvorani Trgovskega doma v Simon Gregorčičevi ulici (poleg banske palače) ni potrebna posebna prijava, ako udeleženci ne reflektirajo na preskrbo prenočišča in prehrane. Vseh predavanj se lahko udeležijo vsaki učitelj in učiteljica, član JUJ. V ponedeljek 24. t. m. dopoldne bo v obravnavi tema o državljanski vzgoji, o kateri bosta razpravljala g. pomočnik bana dr. Otmar Pirkmajer in oblastni šolski nadzornik g. Matija Senkovič. Popoldne bo v obravnavi tema šolskih zadrž in zadrž za učenje. V torek, dne 25. t. m. dopoldne bo v obravnavi vprašanje gospodarskega dela kot osrednjega problema učiteljskega izvenšolskega dela, popoldne pa vprašanje organizacije učiteljev gospodarskih delavcev. V sredo 26. t. m. dopoldne bo v obravnavi vprašanje narodne šole v službi splošne važne gospodarske kulture in preobrazbe narodne šole v to smer. Popoldne bo izvršen resume vseh tem in zaključki iz referatov in debat. Zvečer prijateljski sestanki in razgovori. Posebno važna so vsa vprašanja za učitelje in učiteljice iz podeželskih občin, zato je dostop omogočen vsem učiteljskim v celotnem tečaju in poedinim referatom.

— 20. avgusta bo odprt letalski promet Ljubljana—Zagreb. Zagrebški »Juturni list« poroča iz zanesljivega vira, da bo odprt letalski promet

na zračni progi Ljubljana—Zagreb že 20. avgusta t. l. Otvoritev bo zelo svečana in se že sedaj vrše velike priprave za to.

— Avstrijski profesorji in dijaki na Jadranu. Na dunajski univerzi obstaja dijaško društvo »Akademisches Institut für Studienreisen«, ki organizira izlete in poučne ekskurzije po vsej Evropi in zlasti po našem Jadranu. Na Orebiču pri Koruili ima društvo svoj dom, kjer vsako sezono preživi svoje počitnice veliko število dunajskih akademikov in akademkinj. Letos si je društvo kupilo svojo jabo, na kateri baš sedaj potujejo po našem Jadranu. Na jahti je 26 potnikov, in to profesorjev in študentov. Potovali bodo vzdolž vse naše obale in naprej do Carigrada.

— Prepovedan tisk. Službene novine št. 161 od 19. t. m. objavljajo, da je prepovedalo državno tožilstvo v Zagrebu prodajati in razširjati št. 28 tednika »Katolički list« od 13. t. m., ki se tiska v Zagrebu.

— Eksploatacija bosanskih rudnikov. V znanem bosanskem rudniku Olovu, kjer so že v srednjem veiku kopali svinec, se je te dni mudila komisija strokovnjakov, ki jo je poslala v bosanske rudnike angleška tvrdka Smith. Iz izjav strokovnjakov je razvidno, da bo omenjena angleška družba kmalu začela z eksploatacijo nekaterih bosanskih rudnikov, med katerimi bo prvi Olovu.

PRI ONEMOGLOSTI IN UTRUJENOSTI CELEGA TELESIA PRI STARIH OSEBAH.

Onemoglim in starejšim osebam toplo priporočamo: dajte si masirati telo s preparatom »ALGA« zvečer predno greste k počitku, in jutraj predno vstanete. Zvečer po masazi vam bo telo lahko, deležni boste globokega spanja, po katerem se boste odpočili in se okrepili. Jutraj po masazi ostanite še nekaj časa v postelji. Ko vstanete, boste imeli ude gibene, hojo lahko, telo bo kot prerojeno, občutili boste novo svežost, vedrost in življenjsko moč.

»ALGA« se dobiva povsod, 1 steklenica Din 14.—

— Dubrovnik je nabasan s tuje. Dubrovnik in zlasti njegova okolica sta v letošnji sezoni dobesedno nabasana s tuje iz najrazličnejših krajev. Kljub temu pa še vsak dan prihajajo skupine tujcev, katerih je zlasti mnogo iz Češkoslovaške.

— Skrivnostno zločin pri Vel. Bečkereku. — Pred nekaj dnevi je bilo prijavljeno redarstvu v Vel. Bečkereku, da je izginil 19letni krojaški pomočnik Gabriel Starič. Starič je odšel od doma v kopalni obleki in se ni več vrnil. Te dni pa je kanal v neki bližnji vasi vrgel na suho njegovo truplo. Pri komisijonelnem ogledu so ugotovili, da je bil Starič zaboden z nožem v vrat, dvakrat v želodec in da ima še druge poškodbe. Ugotovili so tudi, da je bil že mrtev, ko so ga neznanji morilci vrgli v vodo.

— Luč z gora. Iz življenja mladega fanta. — Spisal Fr. Weiser D. J. Poslovil Jože Jagodič. S šestimi slikami. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena broš. izvodu 15 Din, vezanemu 22 Din. — Ni kmalu povesti, ki bi bila tako sodobna in tako fantovska kakor »Luč z gora«. Mlad študent, ki ima verne starše, pride iz lepih solnčnih gorskih krajev v velenost. Vse mu je tuje, neumljivo. Njegovi tovariši bi ga radi spravili za seboj na kriva pota. Življenjsko resnično in psihološko globoko nam riše pisatelj boje mlade duše, ki pri vseh prenehanjih zapeljivih ohrani čistost in vero neoskrunjeno. Pri tovariših začne njegova fantovska pobožnost in odločnost imponirati, njegov ugled raste. O Marijini kongregaciji začne govoriti s spoštovanjem. Vsem, ki še niso popolnoma pokvarjeni, je ta mladi fant močna opora v borbi za krepkost. Kako lepo je pisatelj orisal ljubezen do domačih planin, do matere, do domačih krajev in ljudi! Kakor da bi čital zgodbe našega študenta, ki se ustavlja brezverskemu toku. Prevod je ugaljen, lep. Za dijakne in druge fante prav lepo darilo.

— Nekaj je na njej, kar miče... Ni več mlada — že se prikazuje prvi sivi lasje. Niti lepa ni — ampak kadar se zasmeje in pokaže svoje čudovite, kakor sneg bele zobe, se razodene vsa njena milina, ki prevzame vsakogar. Njeni zobje so tudi največji njen ponos in ni samo slučaj, da so tako nenavadno lepi. Njeguje jih na vso moč skrbno — že leta in leta rabi za snajenje samo Sargov Kaodont. Potem ve, da ji ostanejo zobje vedno lepo svetli, beli in zdravi — zlasti pa, da jim prizanese tudi nevarni zobni kamen. Zakaj samo Sargov Kaodont ima med vsemi zobnimi kremami, kar jih je pri nas, v sebi sulfocinovin oleat, ki deluje z uspehom proti zobnemu kamnu in skrbi za lepe, svetle, zdrave zobe.

Ptui

Neplačani darki... V ptujski mestni klavnici so preuredili velik lokal za skladišče. Semkaj prevažajo sedaj razno pohištvo, kuhinjsko opremo, gramofone in tudi glasovirje ne manjkajo. Vsi ti predmeti izvirajo iz rubeži radi neplačanih davkov. Zalosno sliko dela na domačina kakor tujca nabiranje in prevažanje te ropotije po mestnih ulicah, kakor da bi se izvrševalo obsežno presejevanje strank iz enega stanovanja v drugo...

Ptujski sejmi. Konjski in goveji sejem predteli terek je bil dobro založen. Prignanih je bilo skupaj 530 glav, prodanih pa 237. Cene: krave 2—4, telice 2.50—4.50, volji 3—4.50, bikji 2.50—4 Din za kg žive teže. Konji 300—3500 Din. Svinjski sejem v sredo je bil razmeroma slabo založen. Opaža se občutno pomanjkanje svinj, zlasti prasce, kar jim zelo dviga ceno. Prignanih je bilo 118 rilleev, prodanih pa 63. Cene: 7—9 Din za kg žive teže, prasce po 150—250 Din.

Nočne lekarniško službo vrši od 22. do 20. t. m. lekarna »Pri zlatem jelencu«, mgr. Leo Behrbalk.

Tatove surovih kož, ki so se zalagali z blagom iz skladišča neke tukanjeje tvrdke ter ga prodajali naprej, je izsledila policija. Dve osebi sta pod ključem.

Večjo skupino izletnikov iz sosednje Avstrije pričakujemo v prihodnjih dneh. Ostati nameravajo dalje časa v našem mestu.

Moste pri Ljubljani

Udeležba občanov pri proslavi 30. julija. Stevilo prebivalstva mošćanske občine nas opravičuje, da nastopimo pri cerkvenem slavu na Stadionu dne 30. julija t. l. samostojno, dasi v okrilju šent-peterske župnije. — Dolžnost in katoliška zavest veže Moščane, da postavimo ne četo, marveč armado k verski slovesnosti, kakršne še ni videla naša domovina. — Vabimo torej ponovno k udeležbi — posebno žene in dekleta v narodnih nošah, ki jim bodo na razpolago tudi okrašena vozila. — Vabimo dalje zlasti kolezarje, da se postavijo na okrašenih kolesih. Pa tudi vsi drugi, fantje, dekleta, možje in žene naj pomnože naše vrste v čast Zvečarjavi sveta in v proslavo Njegovega zvestega služabnika, prezaslužnega nadškola dr. A. B. Jegliča. — Akcijski odbor.

Cerkveni vestnik

Duhovne vaje za žene in matere z dežele bodo v Lichtenurnovem zavodu v Ljubljani od 29. julija do 2. avgusta. Iskreno vas vabimo, da se vas čim več odzove. Pridite se za nekaj dni od svojega težkega, utrudljivega dela in družinskih skrbi odpočit. Duhovne vaje vam bodo nudile obilno dušne tolažbe, srčnega veselja, notranje sreče in novih moči za nadaljnje življenjsko delo. Vaš poklic je vsakdanje neprestano žrtvovanje, ki zahteva velikega junaštva in vdanosti. V dneh duhovne samote pa rose v preobilni meri milosti na udeleženke. Vir duhovnega bogastva vam je odprt, zato pridite in črpajte iz studencev Gospodovih! Oskrbnina za vse tri dni 100 Din. Prijave sprejema vodstvo Lichtenurnovega zavoda, Ljubljana, Ambrožev trg 8. Duhovne vaje bodo vodili pref. gg. misijonarji sv. Vincencija Pavelskega. Duhovne vaje se začne ob 6 zvečer prvega dne in končajo jutraj zadnjega imenovanega dni.

Služba božja na Rožniku. Jutri dne 23. julija bo na Rožniku ob 9 služba božja. Najprej pridiga, potem sv. maša. Med sv. mašo bo ljudsko petje s sledečim sporedom: 1. Pred tabo št. 4, str. 8. Premrlove ljudske pesmarice; 2. Bodi nam pozdravljena št. 27, str. 51; 3. Pred sv. obhajilom št. 73, str. 151; 4. Ave Marija, Večerni zvon št. 51, str. 102. Pri blagoslovu »V zakramentu vse sladkosti«. Pri darovanju »Angeloovo češčenje«. Besedilo za ti dve pesmi se bo posebej razdelilo. — Ob petih popoldne bodo pete litanije z blagoslovom. Obkral, dopoldne in popoldne, bo darovanje za cerkev.

Sport

Romuni v Ljubljani

Danes igra prvak Bukarešte z ASK Primorjem

Ljubljana je med onimi redkimi našimi mesti, ki bo imela priliko, da vidi izvrstne romunske sportnike pri delu. CFR, gost ASK Primorja, je prvak Bukarešte, zaenkrat pa na II. mestu v prvi državni romunski ligi. Vsekakor torej protivnik, ki je vreden respekt.

Prvič torej bodo v Ljubljani gostovali Romuni in dobro je, če tudi z njimi navežemo sportne zveze, zato je hvalevredno od ASK Primorja, da se ni zbal visokih izdatkov, samo da more nuditi naši sportni publikii izbranega protivnika.

Tekma se vrši seveda kot nočna na igrišču Ilirije. Pričetek ob 20.45, predtekma ob 18.

Predprodaja vstopnic za tekmo z Romuni

Da ne bo navala na blagajnah in da lahko vsakdo pride brez prerivanja pravočasno k tekmi, se je odločilo ASK Primorje za predprodajo vstopnic, ki se dobe pri tvrdki Ludovik Baraga v nebotičniku. Cene v predprodaji 10, 15 in 20 Din, na igrišču pri blagajni 12, 20, 25 Din.

USPEHI ARGENTINSKIH LAHKOTLETOV NA DUNAJU

Dunajski klub WAC je priredil večerni lahko-atletski miting, katerega so se udeležili nekateri prvostvni argentinski atleti. Gostje so povsod zmagali, kjerkoli so nastopili, seveda, da je tudi občinstvo primerno nagradilo njihove uspehe. Doseženi pa so bili sledeči rezultati:

Skok v višino za dame: 1. Lorenc (Akad. Sp. Kl.) 1.45 m; 2. Gottlieb (WAC) 1.35 m; 3. Nowak (WAC) 1.30 m.

100 m: 1. Lutti (Argent.) 10.8; 2. Rinner (WAC) 11; 3. Klein (Hakoah) 11.1.

Krogla: 1. Janausch (WAC) 13.75 m; 2. Kampusch (Grazer A. K.) 13.55 m.

110 m zapreke: 1. Langmaier (Reichsbund) 14.9; 2. Hirsch (WAC) 16.4.

200 m: 1. Lutti (Argent.) 21.8; 2. Rinner (WAC) 22.5.

Skok v daljavo za dame: 1. Kohlbach (WAF) 5.65 m (nov avstr. rekord); 2. Nowak (WAC) 5.30.

800 m za juniorje: 1. Meixner (WAC) 2:08; 2. Marcell (Cricketer) 2:11.2.

Skok s palico v višino: 1. Pojmaevich (Argent.) 3.80 m.

400 m: 1. Rinner (WAC) 49.8; 2. Gudenus (WAF) 52.

Disk: 1. Skodler (WAF) 46.19 m; 2. Janausch (Reichsbund) 43.79 m.

3000 m: 1. Oliva (Argent.) 9:02.6; 2. Blödy (Hakoah) 9:10.6.

Švedska stafeta: 1. WAF 2:02.2; 2. Vienna 2:04.

★

Nov madžarski plavalni rekord na 300 m v prostem damskem plavanju je postavila gđica Magda Szazy. Za omenjeno progo je rabila 4:45.8; prejšnji rekord je bil postavljen v času 4:50.8.

Tariz zmaga že vedno. O priliki pariških prvenstev je v prostem stilu na 1500 m Taris sigurno zmagal v času 20.39.6.

Madžari dobijo v Budimpešti že drugo pokrito plavalnico. Na Madžarskem je plavalni sport zelo razširjen ter stalno raste zanj zanimanje, zlasti v Budimpešti, kjer sedanje plavalne naprave ne zadostujejo za vse one, ki se bavijo s plavalnim sportom. Zato hočejo napraviti drugo pokrito plavalnico, da bodo omogočili treningi čimvečjemu krogu sportnikov. Streho nameravajo napraviti iz stekla, plavalnico pa mislijo izročiti v uporabo predvsem srednjim šolam. Ker so že vse lozadne priprave v polnem teku, je verjetno, da bo tudi druga plavalnica kmalu pod streho.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sobota, 22. julija: 12.15 Plošče 12.45 Poročila 13.00 Čas, plošče 18.30 Citre solo, g. Mezgotits 19.30 Zunanji politični pregled (dr. Jug) 20.00 Koncert delavske godbe »Zarja« 21.00 Prensos z Bleda 21.30 Čas, poročila 21.45 Prensos z Bleda 22.15 Plošče.

Nedelja, 23. julija: 8.15 Poročila 8.30 Gimnastika (M. Dobovšek) 9.00 Versko predavanje (p. dr. Guido Rant) 9.30 Prensos cerkvene glasbe iz št. peterske cerkve 10.00 Slike iz narave (Joža Herfort) 10.30 Potovanje v Maroko (dr. Reja) 11.00 Instrumentalni solistični vložki 12.00 Čas, plošče 15.00 Kmetijska ura (g. Jamnik) 15.30 Samospevi Jos. Prochazka, poje Anton Drmota 16.15 Plošče 16.30 Po Pohorskih potih — dialog 17.15 Harmonika solo, g. Pilih 20.00 Pevski koncert g. Jože Lakičiča 20.45 Prensos iz Parkhotela na Bledu 21.45 Čas, poročila 22.00 Plošče.

Drugi programi

Nedelja, 23. julija:

Belgrad: 19.30 Vokalni koncert, 21.00 Slovenska plesna glasba — Zagreb: 20.30 Koncert Radio orkestra — Barcelona: 22.00 Simfonični koncert Dunaj: 19.40 Pesmi za tenor solo — Beromünster: 21.10 Orgelski koncert — Brno: 21.05 Vokalni koncert — Leipzig: 20.20 Veseli muzikanti, romantična opera, Hoffmann — London: 21.30 Vojaska godba — Milan: 20.30 Maggioletta Veneziana, opera, Servaggi — Praga: 20.05 Koncert vojaške godbe — Varšava: 20.00 Orkestralna glasba. (Iz »Radio-Beograd«.)

Škof Sloskan pripoveduje

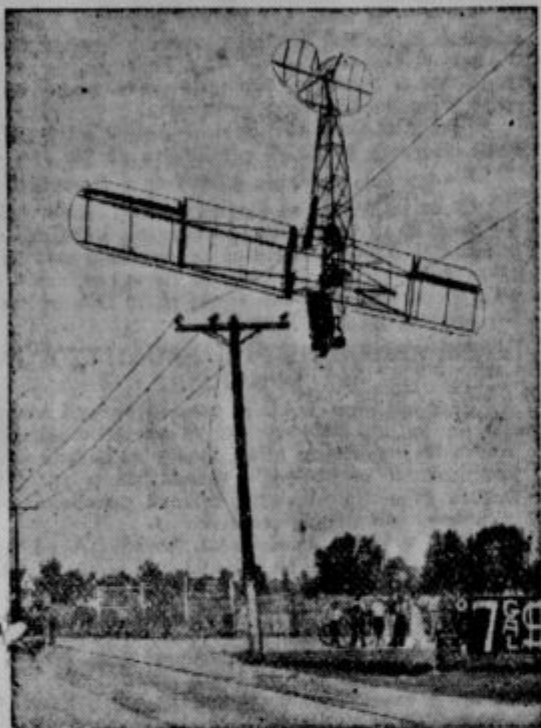
o življenju na Solovkih

Škofa Sloskana so boljševiki izpustili v zame-nu za nekega komuniste, ki so ga Poljaki obso-dili na smrt. Sloskana je posvetil v škofa mgr. d'Herbigny. Sloskan je upravljal v katoliški škofiji v Mohilevu in Minsku. Mladi škof se je zdel gi-banju brezbožnikov nevaren, zato so sklenili, da ga odstranijo.

Nastavili so mu past, v katero je škof moral pasti. Septembra l. 1924 se je podal škof Sloskan na vizitacijo. Tedaj sta ga poklicala k sebi dva lažna katoličana, ki sta ju najeli boljševiki. Škofu sta se izdala za preganjane, ki potrebujejo to-lazbe in pomoči. Komaj je ostal škof nekaj tren-utkov sam, že se je pojavila pred njim tajna po-lICIJA in našla pri njem važne listine, ki so doka-zovale Sloskanovo rovanje proti režimu. Sloskan seveda ni nič vedel za te listine, ki mu jih je po-lICIJA s pomočjo omenjenih katoličanov podtaknila. Boljševiki so ga vtrgli v ječo, kjer je moral pre-stati hude muke. Boljševiki poznajo tudi ječe, v kateri hlahko menjajo temperaturo od 30 stopenj nad ničlo kar na več stopenj pod ničlo. V sibir-skih krajih morajo pregnanci delati lahko oblečeni v najhujšem mrazu.

Po devetih letih hudega trpljenja se je vendar posrečil orešiti škofa Sloskana na že omenjeni na-čin. Pij XI. se je zanj silno zanimal in ko je Sloskan končno prispel v Rim, ga je sveti oče poljubil. Papež kakor škof sta se od ginjenja zjokala. Ko je Sloskan prišel v Rim, si je moral nekje izpo-soditi škofijski križec, da je lahko šel v avdienco k svetemu očetu. Papež mu je podaril dragocen škofijski križec, ki ga je nosil kardinal Merry de Val; temu ga je podaril prej Pij XI.

Škof Sloskan se te dni mudi v Parizu. Obiskal ga je urednik emigrantskega lista »Vosroždenje«.

Letalo, ki sta ga vodili dve Američanki, je pri Indianopolisu zadelo ob električni vod in zgorelo. Letalki sta se rešili s skokom na tla.

ta je tudi objavil razgovor s katoliškim ruskim škofom. Škof je častnikarja prosil, naj čim manj piše o njegovi osebi, pač pa bi rad, da več poroča o trpljenju pravoslavnih duhovnikov v sovjetskih taboriščih. Škof Sloskan je dejal, da pravzaprav ne ve, zakaj so ga boljševiki pregnali in spravili na Solovetske otoke. Za politiko se nikdar ni za-nimal. Neverjetno, kako zna boljševiška policija z vsemogočimi psihološkimi pripomočki ubiti vsak odpor nesrečnih pregnancev, da ji ti sledijo kakor avtomati. »Še zdaj, ko že davno živim izven boljševiških meja,« je nadaljeval škof Sloskan, »imam prave privide. Zdi se mi, da vidim pred seboj agente GPU. Moje notranje razpoloženje je takšno, da bi morda nehoti sledil njihovemu povabilu v ječo, ako bi se pojavili pred menoj.

Z ruskimi duhovniki sem prišel v stik prva leta bolj pogosto, čeprav so rimsko-katoliške in pravoslavne duhovnike ločili. Večkrat smo se se-stali in razpravljali o raznih vprašanjih. Katoliča-ni kakor pravoslavni smo se vedno izognili vsemu, kar bi utegnilo neprijetno dirniti nas ali njih. Zdru-ževalo nas je strašno gorje. Obe krščanski občini sta živeli složno. Nenadoma je to sožitje prekinil ukaz v juniju 1922, da morajo vsi katoliški duhov-niki oditi iz Solovkov na otok Anzer, ki leži še višje proti severu in ima še ostrejšo podnebje. Z nami je tudi moral oditi jetomjerski škof Arkadij.

Tam pa ni ostal več z nami, temveč so ga ločili. Že v taborišču so ga aretirali, ker je imel službo božjo za pregnance. Preživeti je moral 5 let na otoku Anzerju in opravljati trdo delo. Škofa Arka-dija so vsi spoštovali, ker je bil silno pogumen du-hovnik. Ko se je metropolit Sergij uklonil sovjetski vladi in sklenil z njo kompromis, je škof Arkadij nemudoma odpotoval k njemu in mu povedal, da je storil nepremišljen korak; saj z brezbožno vlado je vsak sporazum nemogoč.

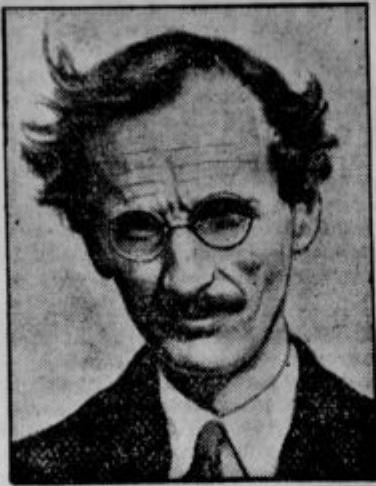
Do leta 1929 so vsi duhovniki na Solovkih lahko brali sveto mašo. Pogled na zbrane pre-gnance, ki so tako zvesto molili in prosili Boga, naj se usmili, je ganil celo boljševiške straže. Komunistične voditelje je to še bolj razkačilo in leta 1929 so pričeli pleniti vse nabožne knjige in mašne bukve. Do l. 1930 je ostalo še nekaj me-nihov na Solovkih, in sicer so bili to iz samosta-na, ki je obstojal tam že iz davnih časov. To je bil najsevernejši samostan v Rusiji. Nato so morali vsi menihi oditi.

Strašna je usoda pravoslavne duhovščine

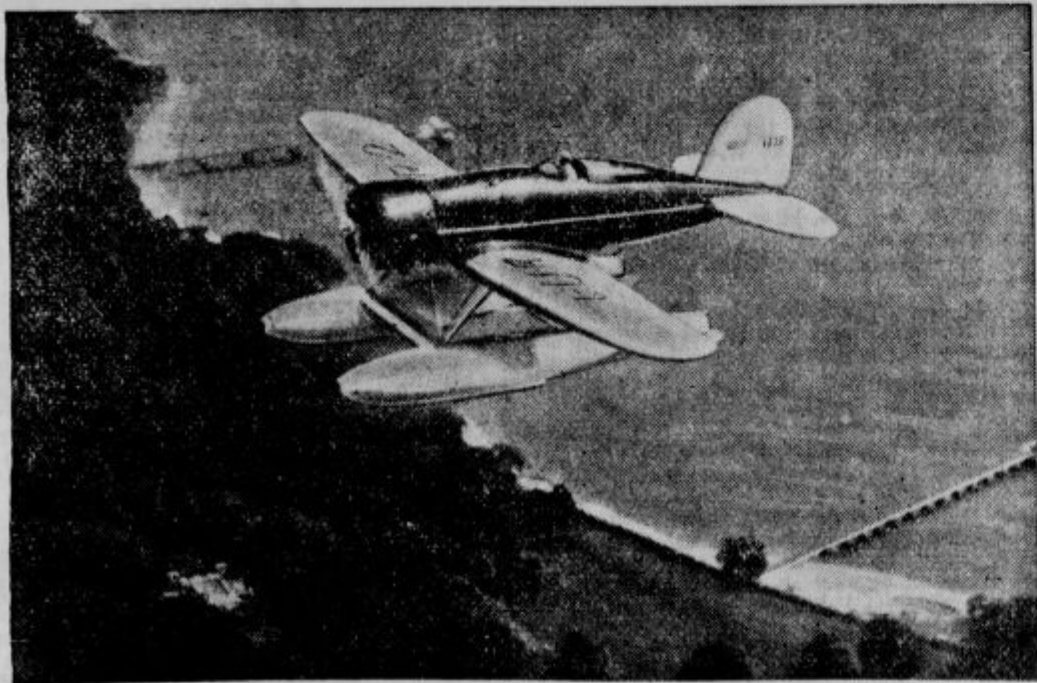
Usoda, ki je zadela višje pravoslavne cerkve-ne predstavnike, je tako strašna, da je ni mogoče popisati. Med tistimi, ki so morali žrtvovati svoje življenje, je tudi nadškof Hilarij, nekdanji profesor na cerkveni univerzi v Moskvi. Bil je to človek izrednega intelekta. Ko je l. 1930 prebil že 6 let na Solovkih in je nastopil dan prostosti, se ga je na poti domov polotil tifus in nadškof je kmalu nato umrl. Pokopali so ga v Leningradu. Tudi nad-skof Peter je umrl l. 1929 za tifusom in pokopan je na redovniškem pokopališču na Solovkih. To pokopališče nosi sedaj ime Golgota. V tistem ča-su je bil ustreljen tudi nekdanji kozakiški polkovnik Feskov. Dejal je, da boljševiki nečejo nič ukre-niti proti legarju samo zato, da bi se na ta način rešili pregnancev. Takrat so ustrelili tudi okoli 200 drugih jetnikov. Za tifusom je umrlo silno mno-go ljudi. V barakah je bilo prostora komaj za 6000 pregnancev, v resnici pa je bilo v njih natlačenih 20.000 ljudi. Radi slabe prehrane in trdega dela ter pomanjkanja zdravniške pomoči se je tako na-glo razširila epidemija. V enem samem letu je umrlo 70% pregnancev. Spričo te številke so se celo boljševiki prestrašili. Pozneje so dali ukaz, da je treba zbrisati vsako sled, kjer so stali gro-bovi, da bi ti ne pričali o tej strašni katastrofi.

Ponesrečen upor

L. 1930 so se pregnanci iz nekdanje boljše ruske družbe na tihem pripravljali na beg. Dolo-čeno je bilo, da o polnoči zbežijo na obal, odkoder naj bi jih odpeljal motorni čoln. Nekdo bi jim mor-al dati z žvižgom znamenje za upor. Toda tega znamenja nikakor ni hotelo biti in pozneje se je izkazalo, da je bil prav tisti človek, ki je bil določen, da da znamenje, izdajalec in provokater. Drugi dan so 70 pregnancev aretirali in vse po-strelili. Boljševiki imajo med pregnanci svoje pro-vokaterje. Za takšnega so pregnanci spoznali tudi Aleksandra Vavloviča, ki je bil nekdanj najhujši monarhist, a je pozneje vstopil v službo GPU. Ta je prizadel silnega gorja, posebno pravoslavnim duhovnikom, ki so mu v začetku vsi zaupali prav radi tega, ker je bil nekdanj takšen nasprotnik boljševiškega režima. Tudi dekan Mihael Mitrocki, nekdanji član Dume, je nasel na temu lumpu in prav radi njega bo moral prestati 10 let več v pre-gnanstvu kakor bi sicer.

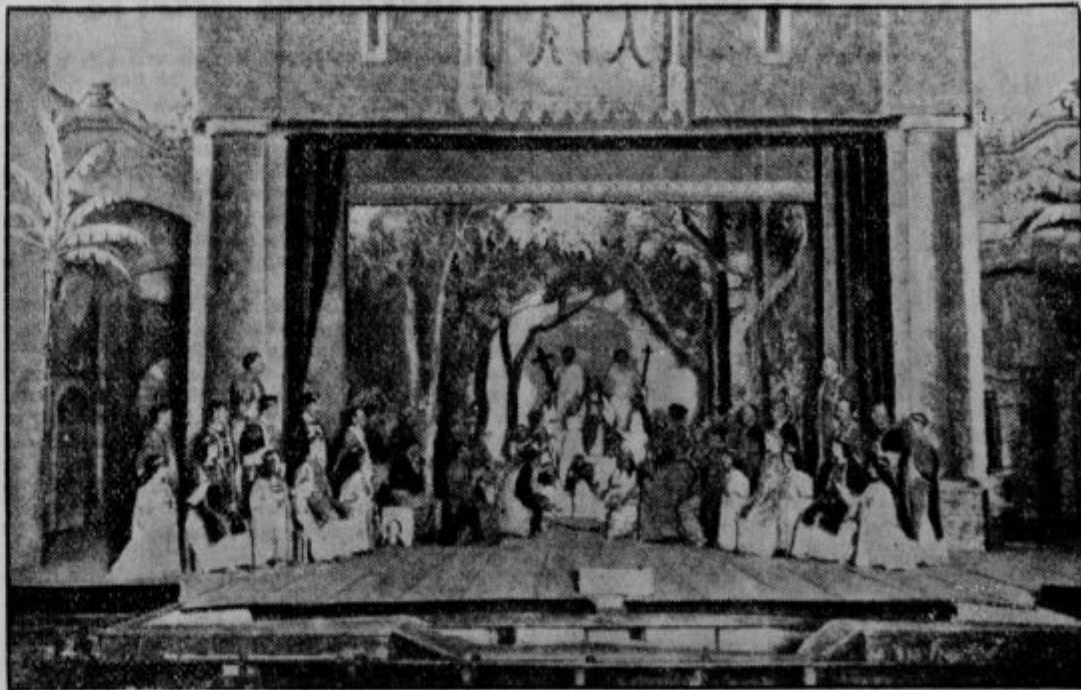

Brat prof. Piccarda Jean Piccard, rojen kot dvoj-ček, se pripravlja na polet v stratosfero. Prepri-čan je, da bo letel še 9000 m višje, kakor njegov brat in se dvignil 25.000 m visoko.

Lindbergh v značilnih višavah s svojo ženo nad letališčem v North Beachu, odkoder je odletel v Cartwright na Labradorju. Namenjen je čez Grönlandijo v Evropo. Rad bi dognal, katera pot bi bila najbolj prikladna za letalsko zvezo v Evropo.

Pasijonsko gledališče zažgano

Mestece Erl je bilo znano po pasijonskih igrah, ki so jih prirejali tam vsako leto. Stoji na tirolsko-bavarski meji. Pasijonske igre so pričeli igrati v tem kraju že pred 300 leti. L. 1912 so gledališče preuredili, tako da je bilo prostora v njem za 1500 ljudi. Zdaj so gledališče zažgali Hitlerjevi na-rodni socialisti, da bi se maščevali nad Erlčani.

Gledališče je popolnoma pogorelo. Škoda zna-ša okoli 500.000 šilingov. Od tega je samo 200.000 šilingov pokritih z zavarovanjem. V noči, ko je pričelo goreti poslopje, so hitlerjevci nasilikal na zid ogromen kljukasti križ. Poleg tega so v bližini našli list z napisom: »Maščevanje«. Na mestu so

zlocinci tudi pustili izrezke iz časopisov, kjer je bilo govora o narodni socialistični manifestaciji v Kiefersfeldenu. Z avstrijske strani zatrjujejo, da je ogenj podtaknil oddelek hitlerjevcev. Vsak hip pričakujejo aretacijo zločincev. Pojasnjen je bil zdaj tudi razlog tega grdega maščevanja. Vodstvo pa-sijonskih iger je nedavno izjavilo, da bo kljub nem-ški taksi 1000 mark za potovanje v Avstrijo nada-ljevalo s pasijonskimi igrami, ker se končno tudi lahko odpove gostom iz Nemčije. Narodni socia-listi so se radi te izjave silno razburili. Izjavili so, da se bodo maščevali in zdi se, da so to storili s tem požigom.

To vam je bil junak!

Gospodična Helena Verzea iz Braille v Romu-niji, ki je znana za zelo lepo žensko, je šla v družbi na izlet. Družba je prišla v gozd in ona se je z nekim fantom oddaljila od nje v gozdu. Nenadoma sta zaljubljenca ugledala pred seboj medveda. Ko bi bila šla mimo njega, bi brčkone nič ne bilo zgodilo, toda fant je hotel pokazati svoje junaštvo in je ustrelil s puško na zverino. Krogla je zver samo lahko ranila in medved je zdijval. Fant jo je s svojo puško odkuril in pustil na cedilu gospo-dično, ki naj bi se sama razgovorila in sporazume-la z mrcino. Lepa Helena se je rešila s tem, da je splezala na prvo drevo. Tedaj se je pričelo obleganje. Medved je rjovel pod njo, vendar na drevo ni splezal. Obleganje je trajalo ves popoldan, kajti šele proti večeru je prišla pomoč. Mladi vi-tez je namreč tako bežal pred medvedom, da si je izpahnil nogo. Gospodično so seveda rešili.

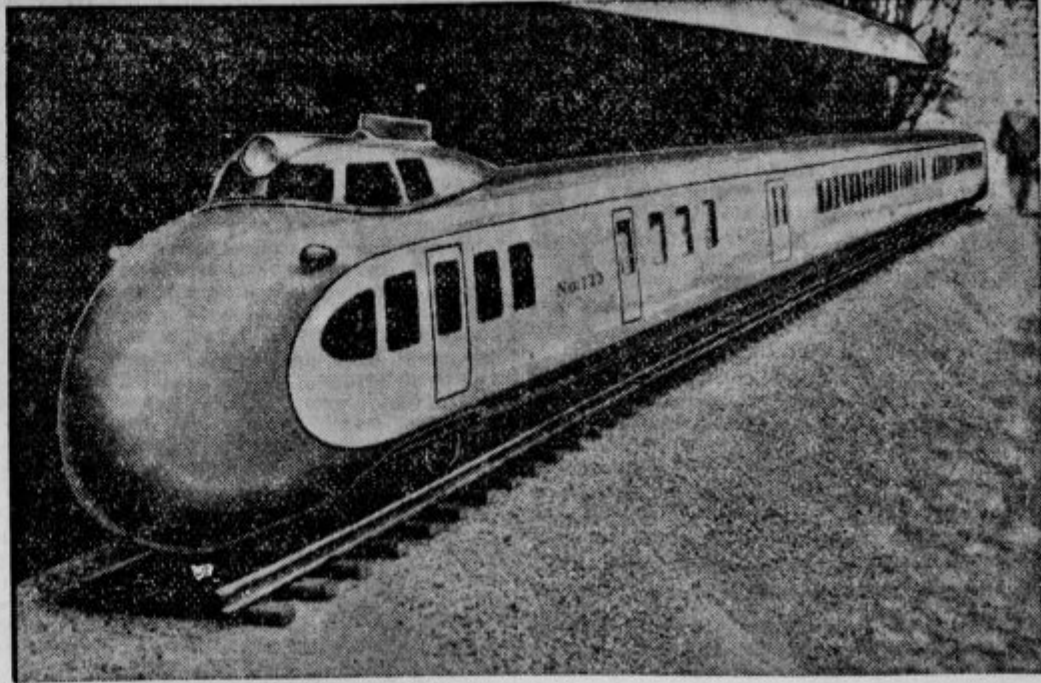
Zveza ameriških kadilcev je imenovala dvoletnega Charlesa Normana iz Petersona za častnega člana. Ze pri 14. mesecu je pričel kaditi in danes skadi že toliko na dan kakor njegov oče. Kadi tudi pipo. Če je to pametno, je seveda drugo vprašanje.

Strašen konec nesrečnega dekleta

Pešci, ki so šli po cesti mimo Senohraba proti Turkovici na Češkoslovaškem, so zaslišali nekaj strelav, ko so prišli v bližino potoka Šmejkal. Odšli so takoj na mesto in našli ob potoku 17letno Zdenko Šaldo iz Turkovice, edino hčerko tamkajšnjega krojača. Ogled je ugotovil, da je bilo dekle umorjeno s tremi revolverskimi strelji v čelo. Umo-ra je obdolen 24letni Jožef Vavra, mizar, ki je šmel ljubzensko razmerje z nesrečnim dekletom in ga je hotel poročiti. Njeni starši so bili baje nasprotni poroki. Zdenka pa je rekla, da se bo po-ročila in da bo šla prej služiti v Prago. Umor si zdaj razlagajo tako, da se je Vavra hotel iznebiti dekleta, kateremu je ljubzensko razmerje pustilo vidno znamenje.

★

Stric mi ni nikoli odpustil, ker mu nisem takoj priskočil na pomoč. Pa kako naj kdo zahteva od mladega šolarja, da bi v takem položaju kaj dru-gega počel, kot da se zvija od smeha.

To je vlak, ki bo vozil v Združenih državah na progi Union-Pacific z brzino 150 km na uro. Z vzhodne na zapadno obal Združenih držav bo prevozil v 31 urah. Gnal ga bo stroj s 600 konjskimi silami. To je nekak zoročelovec na tračnicah. Razstavljen je v Chicagu.

Produkcija premoga v Sloveniji

Po podatkih za mesec maj se je produkcija črnega in rjavega premoga ter lignita v Sloveniji povečala v primeri z aprilom od 83.845 ton na 89.831 ton. Skupno je znašala produkcija premoga v Sloveniji v prvih 5 mesecih t. l. 477.730 ton v primeri s 546.565 tonami v prvih petih mesecih lani.

V posameznih mesecih se je produkcija razvijala sledeče (v tisočih ton):

	1932	1933
januar	132	115
februar	122	94
marec	117	95
april	92	84
maj	94	90

Letos je bil sezonski dvig produkcije večji kot lani od aprila na maj, iz česar bi bilo sklepati o izboljšani položi. O prodaji navajamo naslednje številke (v tonah): železnicam 30.812 (v aprilu 32.128), brodarstvu 440 (304), industriji 36.674 (31.193), za hišno porabo 2.272 (3016), ostalim 4.675 (4.461) in izvoz 209 (395). Skupno je znašala prodaja 75.082 (71.498), poleg tega pa je bilo oddanih še: za lastno porabo rudnikov 4.158 (4.291), za deputate 1.704 (2.476), propadlo pa je 5 ton, dočim je bilo zaradi propadanja v prejšnji mesec (najbrž več mesecev skupaj) odpisanih 7.628 ton.

Javna dela v Angliji

>Prager Tagblatt< prinaša iz Londona zanimiv dopis z naslovom »Iluzija preskrbe delav. V izveščku prinašamo ta članek, čeprav se načeloma ne strinjamo z njim.

Potem, ko je Anglija pred dvema letoma sklenila opustiti tradicionalno politiko svobodne trgovine, gotovo Anglija ni storila važnejšega koraka, kot je bil najnovejši sklep, da država ne bo dajala nobenih podpor več za preskrbo z delom. To je zlasti važno zato, ker je bila Anglija prva začela s temi državnimi deli in za to dala naravnost ogromne vsote.

Kmalu po vojni, ko je kazalo, da tudi dobra konjunktura ne more znižati velikega števila brezposelnih, ki je nastalo radi strukturne krize angleškega gospodarstva po vojni, so se začeli v Angliji pojavljati načrti za preskrbo z delom. Začeli so pa z njimi leta 1921. Nad 17.000 raznih del je bilo med tem izvršenih: sezidali so novih cest nebroj km, novih podzemeljskih kolodvorov, pa tja do čiščenja parkov plevela in zgradbe limonadnih kajbic v obmorskih kopališčih. Seveda pa še veliko del ni dovršenih. Doslej je bilo izdanih za javna dela okoli 30 milijard Din, treba pa bo še za dovršitev raznih del polovico te vsote.

Dve angleški konservativni, dve socialistični in sedanja takozvana nacionalna vlada so sodelo-

Ker je bila prodaja obenem z oddajo manjša kot produkcija, so zaloge v maju narasle od 144.893 na 153.733 ton. Lani v maju so zaloge narasle v veliko večji meri: od 129.304 na 138 tisoč 899 ton.

V primeri z majem lanskega leta je letos oddaja železnicam manjša: padla je od 39.452 ton v maju lani na 30.812 ton v maju letos, pač pa je od maja lani pa do maja letos narasla prodaja industriji od 30.646 na 36.674 ton. To je ugodno znamenje.

Število zaposlenega delavstva je v maju izredno padlo: od 6.099 na 5.707. K temu pripominjamo, da je znašal padec v aprilu samo 212, v maju pa torej 392. Istočasno pa se je od aprila na maj zmanjšalo število uradništva od 229 na 221, število paznikov pa od 205 na 199. Število zaposlenega delavstva je še lani v maju znašalo 6.406 in se je od aprila 1932 do maja zmanjšalo za 278.

V zvezi s povečanjem je tudi število šiltoev, ki je naraslo od 104.846 na 111.833. Lani v maju je bilo šiltoev še 129.649. Ravnotako je narasel tudi zaslužek delavstva od 5.25 milij. Din v aprilu na 5.87 milij. Din v maju. Seveda delavstvo ni doseglo lanskega zaluška v maju, ki je znašal 6.155 milij. Din.

vale pri teh načrtih, jih spopolnjevali in dopolnjevali. Tudi največji britski narodni gospodarji so sodelovali.

Angleži so torej imeli dovolj skušenj in pravijo, da ta dela niso zmanjšala brezposelnosti, nasprotno so jo celo zvišala, poleg tega so dognali, da je to najdražji način produkcije. Seveda pristavlja pametno pisec, da so to samo angleške skušnje, ki so mogle nastati le v angleških razmerah.

Vkljub znanstveni podlagi in skušnjam ni bilo mogoče za 300 milijonov Din zaposliti več kot 4000 mož: eno polovico naravnost, drugo pa posredno. To pomeni, da je delo stalo na moča skoro 80.000 Din. Ni nobene druge gospodarske panoge na svetu, ki bi si lahko privoščila tako drago produkcijo. Država je naravnost zapravljala in razmetavala denar. Tudi če se odbije vsota, ki bi jo bilo plačati 4000 brezposelnim kot podporo, ostane preveč za produkcijske stroške, ki so previsoki. V vseh teh letih ni država nikdar več zaposlila kot 11.400 ljudi. To se je zgodilo v dveh letih socialistične vlade. Istočasno pa je naraslo tudi število brezposelnih za poldrug milijon.

Pisec pravi, da je ta umetna produkcija na državne stroške zelo škodovala privatni inicijativi, ker ji je odtegnila velike vsote.

K tem izvajanjem pripominjamo, da so mnogi drugi angleški ekonomisti drugačnega mnenja. Tako je še pred nedavnim znani ekonomist Keynes zagovarjal zopet javna dela in plediral zanje. Posebno imajo javna dela pomen tedaj, če se izvršijo tedaj, ko so danj predpogoji za preokret konjunktura in tako pomagajo k čimprejšnjemu dvigu konjunktura.

Cena kamniktita. Za na poseben način pakirani kamniktit se določil cena 70 par za kg (v posebnih impregniranih torbicah, sposobnih za podvodna dela).

Oprostitev rentnine. Finančni minister je odredil, da so obresti tekočih računov belgijskega poslanstva prosta rentnine.

Borza

Dne 21. julija 1933.

Denar

V današnjem prometu je predvsem omeniti dvig dolarja na vseh svetovnih borzah in tudi pri nas. Curih in Amsterdam sta ostala neizpremenjena, narasla sta dolar in Praga, dočim so druge devize bile nižje.

Avstrijski šiling je bil na ljubljanski borzi združen po neizpremenjenem tečaju 8.85, na zagrebški po 8.725 in beograjski 8.68.

Ljubljana, Amsterdam 2316.51—2327.87, Berlin 1364.58—1375.88, Bruselj 801.07—805.01, Curih 1108.35—1118.85, London 189.86—191.46, Newyork 4047.16—4075.42, Pariz 224.49—225.61, Praga 169.95—170.81, Trst 302.13—304.53.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 55.436 Din.

Curih, Pariz 20.355, London 17.16, Newyork 370, Bruselj 72.275, Milan 27.30, Madrid 48.20, Amsterdam 208.95, Berlin 128.32, Dunaj 72.91 (58.25), Stockholm 88.50, Oslo 86.30, Kopenhagen 76.75, Praga 15.335, Varšava 57.75, Atene 2.96, Carigrad 2.48, Bukarešta 3.08, Japonska 10.8.

Vrednostni papirji

Ovrsta tendenca vojne škode in beguških obveznic se je prenesla tudi na agrarje, ki so danes narasli tako v Zagrebu kot Beogradu. Vendar v splošnem v tečajih ni bilo znatnejših izprememb. Promet pa je postal manjši. Na zagrebški borzi je znašal samo 300 kom. vojne škode.

Ljubljana, 7% inv. pos. 45 den., agrarji 25.50 den., vojna škoda 216—220, begl. obv. 34.50 den., 8% Bier. pos. 34—36, 7% Bier. pos. 32—34, 7% pos. DHB 47.50 den.

Zagreb, Državni papirji: 7% inv. pos. 45.50—47, agrarji 26—30, vojna škoda 217—218 (218), 12. 217—225, 6% begl. obv. 34.50—36.50, 8% Bier. pos. 34—36, 7% Bier. pos. 32—33.50, 7% pos. DHB 46—52. — Delnice: Narodna banka 3700 den., Priv. agr. banka 225—228, Sečerana Osjek 144—164, Impex 50 den., Isis 15—25, Trboveljska 140 den.

Belgrad, Narodna banka zaklj. 3860, Priv. agr. banka 220—222 (218.50, 220), 7% inv. pos. 45.50—46.50 (45, 45.50), agrarji 27 den., vojna škoda 216—217 (214, 216.50), 6% begl. obv. 35.75—37.50 (34.90, 35.50), 8% Bier. pos. 34.25—34.50 (34.75, 34.50), 7% pos. DHB 47—48.

Dunaj, Podon.-savsko-jadr. 55.15, Živno 67, Aussiger Chemische 173.50, Alpine 12.65, Trboveljska 14.75, Rima Murany 27.50.

Žitni trg

Novi Sad, Vse neizpremenjeno. Tendence mirna. Promet: 45 vagonov.

Sombor, Pšenica bač. nova okol. Sombor 79 do 80 kg 132.50—135, ječmen bač. srem, novi 68 do 64 kg 67—70, koruza bač. žel. prompt 73—74, bač. za avgust 75—77, bač. Donava in Tisa šlep 78—80, moka bač., ban. Og. 250—270, 2. 230—245, 5. 210—225, 6. 180—195, 7. 150—165, 8. 65—67.50, otrobi bač. pšen. 50—52.50, fižol bač. uzančni 100—105. Ostalo neizpremenjeno. Tendence prijazna. Promet: 93% vagona.

Budimpešta, Tendence slaba. Promet živahen. Pšenica okt. 11.00—11.35, zaklj. 11.34—11.35, marec 12.25—12.50, zaklj. 12.44—12.45, rž okt. 7.55—7.78, zaklj. 7.66—7.68, marec 8.50—8.65, koruza julij 8.60—8.70, avg. 8.37—8.57, zaklj. 8.42—8.44, maj 8.90—8.95, zaklj. 8.93—8.94.

Chicago, Praznik.

Winnipeg, Pšenica okt. 81, dec. 84, jan. 90.

FOTOAPARATE

svetlovnih torčk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo t.t.d. t.t.d. ima vedno v zalogi

FOTOTRGOVINA
JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE
v Ljubljani, Mikošičeva cesta 5

Javljamo tužno vest, da je danes v starosti 80 let, umrl naš dolgoletni ravnatelj in podpredsednik, gospod

Josip Širca

Pogreb blagopokojnika se bo vršil v nedeljo, dne 23. julija 1933 ob 17 na pokopališče sv. Kancijana v Žalcu.

Velezaslužnemu pokojniku ohranimo trajen in hvaležen spomin.

Ž a l e c, dne 21. julija 1933.

SAVINJSKA POSOJILNICA
V ŽALCU

HME LJARNA V ŽALCU naznanja žalostno vest, da je umrl danes njen ustanovitelj in podpredsednik, gospod

Josip Širca

v 80. letu starosti.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v nedeljo, dne 23. julija 1933 ob 17 na pokopališče sv. Kancijana v Žalcu.

Ohranimo ga v trajnem in častnem spominu.

Ž a l e c, dne 21. julija 1933.

